

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
dnevna izdaja
celoletno v Jugoslaviji 120 Din, za
inozemstvo 140 Din

SLOVENEČ

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, nevrnjeni
pisma se ne sprejemajo. Uredništvo
telefon št. 2030, upravnštvo št. 2328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ulici št. 6 - Cerkveni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevo št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Cene oglasov
i stolp, peti vrsta
malih oglasov po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po Din 2-50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
g. Pri večjem g.
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen pondeljke in
dneva po prazniku

Misijska nedelja

Širom sveta se bo praznoval prihodnja
nedeljo 28. oktobra

misijski praznik.

L. 1925 je predsednik Združenih držav v
Ameriki, Coolidge prisostvoval kongresu mi-
sijonskih družb v Washingtonu ter imel govor.
To je zanimivo znamenje časa. Državniki, ki
so zaposleni z največjimi državnimi problemi,
se zanimajo za misijone. Čutijo pač
svetovni pomen misijonstva. V čem je ta?

Demokratizem, ki poudarja suverenost
ljudstva in pravico samoodločbe, nacionalizem,
ki izključuje inorodce iz lastne dežele, sociali-
zem in boljševizem, ki govori masam ljudstva
o razlastitvi in delitvi kapitala: vsi ti izumi se
širijo med zamorci v pragozdovih, med sanja-
vimi Indijci in skromnimi kitajskimi kuliji.
Začeli so »misliti po evropsko«, hočejo se
»modernizirati« na ta način. Da pravijo: »Afri-
ka Afrikanec«, »Indija se lahko vlada brez
Angležev«; Kitajci pa zmerjajo vse Evropejce
z »belimi hudiči« in podobnimi psovki. —
Ladje, zrakoplovi, strupeni plini, torpedovke:
vse te igrače si hočejo tudi Azijati in Afričani
nabaviti in trdijo, da znajo ravno tako metati
bombe kakor mi, če ne boljše.

Veliki državni krščanski držav uvide-
vajo, da je treba za »modernizacijo« poganskih
narodov še nekaj več kot tovarne in plini in
ladje in kino in radio. Treba je preobraziti in
opleniti dušo pogana, da bo razumel: kaj
je družina, enoženstvo, poštenost itd. Duši go-
voriti pa zna samo Kristus in oni, ki so od
Njega poslani, misijonarji.

Vprašanje, ki danes pretresa poganski
svet Afrike, Indije in vzhodne Azije (cela
milijarda ljudi!) je: bodo šintoizem, budizem,
mohamedanizem, bramanizem še nadalje ob-
stojali, ali bo zmagovalo krščanstvo. Ta versta
si odevajo zdaj nacionalni plašč kitajske, ali
japonske, ali indijske vere ter proglašajo vse
Evropejce, tudi misijonarje kot protidržavne,
nacionalne sovražnike.

Na ta veliki kulturni problem, ki obsega
ves svet, naj bi se mi spomnili vsaj enkrat v
letu: vsaj en dan v letu obrnimo svoj pogled
na ono bojišče, kjer se bori Kristus Kralj s
temnimi silami nekulture, mračnega čarovni-
štva in pohotnih strasti, ki so nakopičene v
poganstvu.

Misijska misel nam širi srce in odpira
pogled v svet. Tudi mi Slovenci smo pokli-
ceni k misijonskemu delu. Škof Slomšek
je dejal glede dela za misijone: S kako mero
merimo, s tako se bo nam merilo. Mahnič
je vzkliknil pred smrtjo: »Slovanski narodi
smo na zadnjem mestu; Čehi nič, Hrvati nič,
Slovenci tudi ne. Le začnite...«

Začeli smo. Od l. 1924 deluje Društvo za
širjenje vere, ki je za vernike zapovedano od
sv. stolice. Slovenci so zbrali za to društvo:
l. 1925 169.000 Din, l. 1926 208.000 Din, l. 1928
220.000 Din. Na osebo pride komaj četrt di-
narja, t. j. 25 para. — Statistika alkoholnega
konsuma izkazuje, če imamo verjeti številkam,
več kot 500 Din na osebo! Dokler je kralje-
stvo božje pri nas tako beraško, kraljestvo
alkohola pa tako bogato obdarovano, nas mora
biti strah naše odgovornosti. Kakor mi Kri-
stusu Kralju, tako Kristus nam!

Po vseh cerkvah Slovenije se bo na misi-
jsko nedeljo molilo za misijone in pridigo-
valo o njih. Molitev, pokora, obhajila, notranje
posvečevanje je prva pomoč za misijone. Od-
tegnimo si kozarec vina ali eno cigaro ali kak
drug užitek in dajmo svoj dar za misijone,
za širjenje Kristusovega kraljestva! Lepih mi-
sijonskih knjig imamo že celo vrsto v slo-
venščini: Jezusova oporoka, misijonski roman,
misijske koledarje, knjigo o slovenskih mi-
sijonarjih Baraga in Knoblarja! Kupimo si za
misijski praznik vsaj eno misijonsko knjigo!

Nj. Vel. kralj v Južni Srbiji

r Belgrad, 19. okt. (Tel. »Slov.«) Sinoči je
Nj. Vel. kralj odpotoval v Južno Srbijo. V
spremstvu kralja se nahajajo maršal dvora Di-
mitrijevič, pomočnik notranjega ministra g. Žika
Lazič, osebni pobočnik Kostič. Nj. Vel. kralj
ostane v Južni Srbiji dalje časa.

r Skopje, 19. okt. (Tel. »Slov.«) Davi ob
6.25 je Nj. Vel. kralj v spremstvu pomočnika
notranjega ministra g. Žike Laziča prispel v
Skopje. Na kraljevu sprejemu so sprejeli gen. il
Jovo Naumovič in višje uradništvo. Dvorniki
vlak je ostal v Skopju 20 minut. Nato je Nj.
Vel. kralj nadaljeval potovanje v Gradsko.

Blamaža dr. Mačka v Pragi

r Praga, 19. okt. (Tel. »Slov.«) Ob prihodu dr. Mačka in Predavca v Prago je zvedel vaš
dopisnik z najmerodajnejšega mesta sledeče:

Dr. Maček in dr. Predavec sta znanega češkoslovaškega politika zaprosila, da bi ju on
spravil v stik z Macdonaldom. Ta znani in ugledni češkoslovaški politik je to tudi obljubil in
izvršil. Vendar pa so doživeli on, kakor tudi Maček in Predavec neprijetno iznenadenje. Ko je
Macdonald zvedel, zakaj ga je ta češkoslovaški politik povabil v Prago, je odločno protestiral
proti takemu načinu vmešavanje njega v notranje zadeve države, s katero so Anglija in vse
angleške stranke v prijateljstvu. Odklonil je vsak sestanek z dr. Mačkom in Predavcem ter v
znak protesta proti takemu načinu izražanja odziva na prijateljsko povabilo takoj odpotoval
iz Prage. Dr. Mačka in Predavca niti sprejel ni in Macdonald jima je sporočil, da se on ne
mara vmešavati v notranje zadeve države in da naj to uredita sama v državi v sporazumu z
ostalimi političnimi strankami. Ta poraz dr. Mačka in Predavca je obenem poraz tudi dotič-
nega češkoslovaškega politika, ki se je angažiral za tako stvar.

v Praga, 19. okt. (Tel. »Slov.«) Kakor poroča »Nova Svoboda«, list socijalnodemokratskega
poslanca Winterja, ni bilo med voditeljem angleške delavske stranke Macdonaldom in med
voditelji HSS nobenega razgovora. Macdonald se je razgovarjal samo z dr. Hodžo o aktualnih
političnih vprašanjih, odklonil pa je razgovore z zastopniki zelene internacionale

Zaključek zasedanja

r Belgrad, 19. okt. (Tel. »Slov.«) Z da-
našnjim dnem se je s kraljevim ukazom za-
ključilo redno zasedanje narodne skupščine.
Kljub strahoviti obstrukciji, ki je mesece in
mesece preprečevala normalno delovanje
skupščine, lahko trdimo, da je skupščina z le-
tošnjim zasedanjem storila več, kakor ostale
skupščine v vseh dosedanjih zasedanjih. Naj-
važnejši zakoni so se sprejeli pod sedanjo
vlado in v sedanji skupščini. Naj omenimo
samo zakone o izenačenju davkov, o sodni-
kih, o sodiščih, o odvetnikih, o drž. pravni-
kih, da ne omenimo drugih, prav tako važ-
nih zakonov, ki jih je skupščina sprejela
kljub obstrukciji. Zato lahko z nado gledamo
na prihodnje skupščinsko zasedanje. Za se-
daj je vlada že predložila skupščini toliko
važnih zakonov, da moremo že vnaprej trditi,
da bo prihodnje zasedanje še plodonosnejše.

V glavnem je bila današnja seja posve-
čena sprejetju štirih trgovinskih pogodb s tu-
jimi državami. Dalje so bile sprejete številne
prošnje, za katere je finančni odbor našel, da
so utemeljene. Kljub temu dnevnemu redu
je prišlo čisto do burnih izpadov od strani
zemljinoradnikov. Še pred dnevnim redom je
Kokanović (zemlj.) govoril in predlagal reso-
lucijo, ki je vlada ni mogla sprejeti.

Nato se je prešlo na razpravo o pogodbi
z Albanijo. Trgovinski minister g. Spaho je

pri tej priliki poudarjal, kolike važnosti je ta
pogodba sploh. Trgovinska pogodba z Alba-
nijo je interes naše splošne trgovinske poli-
tike, ki zahteva, da se zveze razširijo na čim
večje število držav, predvsem pa interes za-
padnega dela južne Srbije. Trgovinski pro-
met med tem delom naše države in vzhodno
Albanijo je pomemben, zato je bilo potrebno,
da se ti trgovski odnosi čimprej uredijo.
Pogajanja za sklenitev trgovinske pogodbe z
Albanijo so se pričela l. 1926. V glavnem so
odredbe te pogodbe kakor tudi ostalih v smi-
slu največjih ugodnosti. Nato govori o važno-
sti tega, kar se bo izvažalo in prosi, da skup-
ščina vse te pogodbe sprejme, ker so v inte-
resu našega narodnega gospodarstva. — Nato
se je vršilo glasovanje o sprejetju posamez-
nih pogodb: z Albanijo, Baltičkimi državami
in Egiptom. Trgovinske pogodbe so bile spre-
jete s 147 proti 6 glasovi. Nato je podal poro-
čilo odbor za prošnje in pritožbe, ki je bilo
sprejeto s 135 glasovi. Ob proglasitvi izida
glasovanja so zemljinoradniki zapustili dvor-
no, češ, da se število glasov ni pravilno raz-
glasilo. Nato je predsednik vlade g. dr. Ko-
rošec prečital kraljevi ukaz, s katerim se
skupščinsko zasedanje zaključuje in se redno
zasedanje sklicuje za jutri, 20. oktobra. Na tej
seji se bo izvolilo skupščinsko predsedstvo.

Novo predsedstvo skupščine

r Belgrad, 19. okt. (Tel. »Slov.«) V teku
današnjega dneva so se vršile številne konfe-
rence in razgovori med prvaki četverne koa-
licije. Predsednik vlade g. dr. Korošec je
imel daljši sestanek s predsednikom radikal-
nega kluba g. Vukičevićem, g. Davi-
dovičem in g. Spahom glede sestave
novega skupščinskega predsedstva, ki se bo
jutri izvolilo. Sporazumeli so se, da bodo
stranke četverne koalicije v predsedništvu za-
stopane kakor doslej. Predsedništvo ostane
NRS, prvo podpredsedništvo DS, drugo JMO,
prvi tajnik SLS, drugi tajnik DS, tretji in četr-
ti tajnik pa NRS.

Z ozirom na ta sporazum so se vršile seje
klubov.

Na seji radikalnega kluba, na katero se
je polagala velika važnost, je padla končno-
veljavna odločitev glede bodočega skupščin-
skega predsednika. Sejo je otvoril dosedanji
predsednik g. Vukičević. Takoj se je pre-
šlo h konstituiranju radikalnega kluba. Po-
slanec Dragan Bojović je predlagal, da klub
izreče polno zaupanje dosedanjemu predse-
stvu NRS kluba in predlagal, da naj se za
predsednika kluba izvoli g. Vukičević, za
podpredsednika gg. Joca Lalošević in
Stevu Janković, za tajnika gg. Milan
Kostič in Stjepan Kobasica. Poslanca

Miša Trifunović ter Milan Sušić sta se izjavila
proti temu predlogu, češ, da ni v korist NRS.
Nato se je vršilo glasovanje. Ta predlog je bil
sprejet z vsemi glasovi proti trem. Proti so
glasovali Miša Trifunović, Milutin Dragović in
Milan Sušić. Vsi ostali so z navdušenjem spre-
jeli g. Vukičevića, ki je ostal ponovno pred-
sednik NRS kluba. Nato se je izvolil poseben
odbor za kandidature za skupščinsko predse-
stvo. Za predsednika kandidira Ilija Mihajlo-
vič. Radikalni klub je sprejel to kandidature
soglasno in z odobravanjem. Izvolil je Ilijo
Mihajloviča za radikalnega kandidata
za skupščinskega predsednika. Mihajlovič je
bil doslej predsednik finančnega odbora. Za
tajnika NRS klub kandidira Lujo Valterja
in Panto Jovanoviča.

Tudi DS klub je soglasno sklenil, da osta-
neta v predsedništvu stara dva člana, kakor
dosedaj. Tako bo prvi podpredsednik Ku-
jundžić, tajnik pa Stevič.

JMO klub je pravtako soglasno sklenil, da
kandidira dosedanjega drugega podpredse-
dnika g. Hrasnicio.

Tudi Jugoslovanski klub je sklenil soglas-
no, da kandidira g. Andreja Bedjaniča za
prvega tajnika.

S tem se je dosegel popoln sporazum. Ju-
tri bodo predlagani kandidati izvoljeni.

ske proizvode. Seveda je jasno, da bo tudi Fran-
cija priznala Jugoslaviji gotove olajšave.

Učiteljski izpiti

r Belgrad, 19. oktobra. (Tel. »Slov.«) Prosvetni
minister je izdal odlok, da izpite
po čl. 80 zakona o ljudskih šolah lahko pola-
gajo tudi tisti začasni učitelji, ki imajo celo
srednjo šolo brez mature. Polaganje izpitov
se bo vršilo v novembru.

r Belgrad, 19. okt. (Tel. »Slov.«) Belgrajsko
narodno gledališče je za stalno angažiralo zna-
nega slovenskega tenorista g. Marjana Simenca.

Kako Angleži, kako drugi

v Varšava, 19. okt. (Tel. »Slov.«) Včerajšnji
poskusi pogajanj za odpravo generalne stavke
v Lodzu so se ponesrečili. Podjetniki računajo
s tem, da bo stavka propadla. Razpoloženje med
delavci je zelo razburjeno.

V Nemčiji je po vojni silovito narasla so-
cialno-politična in gospodarska literatura, ki
se peča z delovnim razmerjem v Angliji in
Ameriki in ki podčrtava razliko med nem-
skim in anglosaksonskim mišljenjem tako na
strani delodajalcev kot delojemalcev. Tako
krščansko-socialni kot socialno-demokratski
politiki naglašajo, da delovni in gospodarski
nemški krogi še nimajo priborjene ideje prave-
ga patriotizma, ki daje neko skupno po-
budo, skupno delo in ustvarja Nemca, ki mi-
sli na specialno vlogo nemškega gospodar-
stva doma in v tujini. Da naj bo torej nad in-
teresi železno organiziranega delavstva in de-
lodajalstva nekaj, kar bi naj postalo duševna
lastnina vsakega državljan in kar bi v prav-
nem razmerju samo koristilo obema taboroma,
obenem pa blagostanje države. Z drugimi be-
sedami: Da se nemški človek še ni znašel v
svoji državi, da zlasti v gospodarskih ozirih
ne najde pravega razmerja do te organične za-
jednice.

Posledice so iste kot pred vojno, ko je bil
državljan pod varuštvo gospodstvene države.
Delavski tabor je tostran, tabor kapitala ono-
stran barikad, v sredi pa ni ničesar, kar bi
oba vezalo, ampak le razdvojevalo, namreč
bojno ozračje. Vse, kar se na delavski strani
v socialno-političnem oziru pripori, bodisi po-
tom organizacij ali zakonodaje, se smatra na
strani delodajalcev za usiljeno, plod brutalne
sile in atentat na njihove žepce. Le nekaj me-
secev in sicer neposredno po vojni sta se oba
tabora v toliko približala, da je bilo mogoče
sestaviti skupen odbor obeh glavnih organi-
zacij, ki bi se posvetovala, kako priti na pota
sodelovanja, kako trenja odstranjevati in ka-
ko uliti v oba tabora miselnost, da sta drug
drugemu potrebna, domovini pa koristna.

Mogoče, da pridejo s spremenjenimi raz-
merami na površje drugi nazori. V tistih letih
neposredno po vojni je sila pritiskala enako
na oba tabora. Nesiguren v svoji eksistenci je
bil prvi kot drugi. Z rešitvijo države bo prišlo
do rešitve stanov. Dejstvo je, da se je tedaj
skupen odbor osnoval in da je posloval. Dej-
stvo je nadalje, da se je v tisti dobi uzakonila
široko zasnovana socialno-politična zakono-
daja. Res je, da je bil delavski sloj nadmočno
zastopan v parlamentarnih, a tudi delodajalci
so tej zakonodaji pritrjevali. Sedaj je indu-
strija na nogah in se vrača nazaj v redne raz-
mere. Kar je najznačilnejše, je ravno to, da se
države, ki se še bojujejo za odnos državljana
do države in ki družabno šele nastajajo, rav-
najo v svojih stanih izključno po interesnih
razmerah.

Pred očmi imamo dva markantna slučaja
zadnjih dni: Resolucijo angleških strokovnih
zvez, da se štrajk obsoja, da se odobri skupen
odbor z delodajalci in da se gleda na splošno
angleške interese; v slučaju interesnih sporov
pa stopi v direktna pogajanja, da ne pride
do štrajka. Drugi slučaj pa je trenutni srednje-
in severoevropski položaj, zlasti v Nemčiji,
Češkoslovaški in Poljski, tedaj v državah, ka-
terih državljan se za poslanstvo države v sve-
tu šele bojujejo. V Nemčiji je trenutno v mezd-
nem gibanju tekstilna industrija zapada. Po-
renja vobče. V tem boju je padlo dvoje gesel:
Delavstvo naj ne popusti, strokovne organiza-
cije naj ne odnehajo! Delodajalci pa so mislili,
da je prišel ugoden trenutek, ko se lahko na-
pravi naskok na socialno zakonodajo in se od-
pravi predvsem obvezno poravnalno postopa-
nje. Obenem pa izvaja pritisk na druge pa-
noge industrije, naj skočijo na barikade in
sprejmejo boj. Tedaj interesni boj v čisti go-
loti in sovražnosti.

V istih ozračjih živita Poljska in Češko-
slovaška. Na Poljskem vlada v okolici indu-
strijskega središča Lodza splošna stavka. Oba
tabora ženeta svoje interese do take skrajno-
sti, da je bilo pričakovati splošne stavke po
vseh državah. Delavci pozivajo na skrajnost, de-
lodajalci na skrajno trglovljost. Popustiti —
premisli! — nobeden! V Češkoslovaški pa so
štrajki v rudniških okrožjih nekaj že tako
vsakdanjega, da novi štrajk v Kladnu ni zbu-
dil tiste pozornosti, kakor bi to človek po
pravici pričakoval. Pa tudi drugi dogodki iz
gospodarskega življenja te države so zelo zgo-
vorni. Interes, dobičkarstvo in goli materiali-
zem stavbne stroke se ni ustrašil niti pred
smrtnimi žrtvami tistih, ki naj bi v novih stav-

bah udobno bivali oziroma so jih gradili; skrajno delavstvo pa je zopet zgrabilo po stavki in dvignilo skrajno interesne table celo pri nemem sprevedu nesrečnih žrtev.

Kar smo hoteli v tem pregledu podčrtati, je torej to: Angleško gospodarstvo gleda s strani delodajalca kot delojemalca na splošne angleške interese, angleški imperij, ki, če prospeva, prospeva v angleškem zanosu in vsakemu v prid. Veliki rudarski štrajk naj bi bil po sprejeti resoluciji le obsojena epizoda.

Zeppelin bo odslej redno vozil

v Newyork, 19. okt. (Tel. »Slov.«) Osebnih tajnik dr. Eckenberja Ellen je izjavila, da se bo »Graf Zeppelin« vrniti v Evropo najbrže dne 27. oktobra. Prej pa bo napravil dva do tri-dnevni polet v srednje države Severne Amerike. Meseca novembra ali decembra bo »Graf Zeppelin« napravil drugo vožnjo Nemčija—Amerika—Nemčija, po preimovanju pa bo v prihodnjem poletju v času največje sezone potovanj Američanov v Evropo napravil več poletov hitro drugega za drugim. Ellen je dalje dejala, da upa, da bo prišlo do ustanovitve nemško-ameriške družbe za prekoceanski promet. Kakor se tu čuje, namerava promet s »Zeppelinom« financirati neki bančni sindikat pod vodstvom banke Dillon, Read et Co s pritegnitvijo Acceptance Banke ter banke Kuhn in Loebe. Ford je poslal v Lakehurst svojega prvega inženjerja, da pregleda zrako-

Anglež je do države in angleškega poslanstva v svetu že orientiran.

Gospodarstvo držav in državljanov, ki sami sebe šele iščejo, kot v Nemčiji, Poljski in Češkoslovaški. Živi v štrajkih, kakor hitro so razmere kolikšnej redne in ni neposredne nevarnosti. Tu je odločilen osebni interes: Državljan se ni opredeljen do države.

Moči Anglosaksoncev se torej že s tega stališča ni čuditi.

plov. O njegovi udeležbi dosedaj še ni bilo nobene odločitve.

„D 33“ se razbil

v Newyork, 19. okt. (Tel. »Slov.«) Junkersovo letalo »D 33«, ki je zgrajeno enako kakor letalo »Bremen«, je med poletom v Atlantic City padlo na tla z višine 200 m. V letalu je bilo 8 oseb, od katerih je ena oseba mrtva, ena zelo težko ranjena, tako da bo najbrže umrla, ostali potniki pa so manj težko ranjeni.

O Macdonaldu ni sledu

v London, 19. okt. (Tel. »Slov.«) Ocean-skega letalca Macdonalda je včeraj ob 12.30 videl neki holandski parnik 600 milj vzhodno od Izhodnega. Od tedaj dalje ni o letalu nobenih vesti več.

Tudi v Parizu se rušijo hiše

Do sedaj 23 mrtvih

v Vincennesu, kjer se je včeraj podrla večnadstropna nova stavba, je zahtevala, kakor je sedaj ugotovljeno, 23 smrtnih žrtev. Osem so jih že potegnili izpod razvalin, 15 pa jih še pogrešajo ter ni niti najmanjšega upanja, da bi jih mogli rešiti žive. Razen tega je v bolnici več ranjenih. Samo trije delavci so se še pravočasno rešili iz poslopja, četrti delavec pa je še o pravem času skočil s prvega nadstropja na cesto in dobil pri tem samo majhne poškodbe. Danes dopoldne je reševalno moštvo našlo delavca, ki je ležal ranjen pod razvalinami. Oprostili so samo njegovo gornje telo, dočim so noge še pokopane pod razvalinami in so najbrže popolnoma zmečkane. Več dni bo preteklo, preden bodo mogli razkopati vse ruševine, ker je treba odpeljati 860 kub. metrov materiala. Pri reševalnih delih je zaposlenih 50 gasilcev in 50 pionirjev, kateri se v par urah vedno menjavajo. Italijanski poslanik v Parizu je davi posetil kraj nesreče, ker je večina žrtev italijanske narodnosti. Nesreča v Vincennesu se je zgodila pod sličnimi

Parker Gilbert v Parizu

v Pariz, 19. okt. (Tel. »Slov.«) Reparacijski agent Parker Gilbert je včeraj prišel iz Londona v Pariz, kjer se bo posvetoval s Poincarejem o reviziji Dawesovega načrta in o odločitvi končnega nemškega dolga. Nato bo potoval v Rim in Bruselj. »Petit Parisien« poroča, da sta Churchill in Baldwin pri razgovorih s Parkerjem vprašanje reparacij presojala zelo črnogledno. Vztrajala sta pri tem, da se je treba pri reviziji ogibati vsake obremenitve davkoplačevalcev. »Newyork Times« veda že poročati o ustanovitvi nove Dawesove komisije in naglašajo, da so mogoče bistvene olajšave, če bi mogla Amerika spraviti na trg velik znesek v nemških bonih.

Romunija končno dobila posojilo

v Pariz, 19. oktobra. (Tel. »Slov.«) Med Romunijo in neko ameriško-angleško-francosko bančno skupino je bila sklenjena pogodba za posojilo. Za enkrat bo izplačanih 16 milijonov funtov, predvideva pa se, da se bo pod gotovimi pogoji posojilo zvišalo na 50 milijonov funtov.

Grško-bolgarska pogodba

v Atene, 19. okt. (Tel. »Slov.«) Venizelos bo v kratkem predložil grški narodni skupščini pogodbo, ki je bila sklenjena med prejšnjim ministrskim predsednikom Kafandarisom in bolgarskim ustanovnim ministrom Molomovom.

V Italiji delajo brez kralja

v Milan, 19. okt. (Tel. »Slov.«) Naknadno se doznavajo, da prošnja za pomiloženje med tem časom že ustreljenega komuniste Delia-maggiore na Mussolinijevo povelje sploh ni bila predložena kralju. »Popolo d'Italia« piše, da ta zločin ni dovolil nobenega kolebanja. Hladnokrvni amor poštenih fašističnih delavcev zahteva eksemplarno kazen.

Apostolski nuncij v Parizu msgr Maglione, ki je prišel na dopust v Rim, je obišel poročal papežu o verskem položaju v Franciji.

V pristanišču Marseillu se vrši danes 24. urna generalna stavka radi sporov glede mezd pristaniških delavcev, pri čemer ni prišlo do nobenega sporazuma.

Drobne vesti

Klub nemškonaacionalne stranke je v pretežni večini izrekel zaupnico svojemu dosedanjemu načelniku grofu Westarpu. Njegov nasprotnik Hugenberg je ostal v veliki manjšini.

Ponovne vesti, da bo zunanji minister dr. Stresmann iz zdravstvenih razlogov odstopil, se uradno zanikajo kot popolnoma neutemeljene.

Nemško-poljska trgovinska pogajanja so prekinjena. Vodja nemške delegacije, bivši finančni minister Hermes se je vrnil iz Varšave nazaj v Berlin. Pravi, da ni izglede, da bi se pogajanja kmalu obnovila.

Na budimpeštanski univerzi je prišlo do velikih demonstracij proti židom.

Nemški justični minister Koch se je v zakonodajnem odboru izjavil proti smrtni kazni iz razloga, ker je tudi Avstrija nima in bi uvedba smrtnih kazni le otežkočila enotno nemško in avstrijsko zakonodajo.

V poljski socialdemokratski stranki je prišlo do razkola. Že dolgo tleča nasprotstva se niso dala mirnim potom spraviti s sveta.

Radičevci nadaljujejo boj proti škofom

č Zagreb, 19. okt. (Tel. »Slov.«) »Narodni val« nadaljuje kampanjo proti hrvatskim škofom in katoliški cerkvi. V uvodniku, ki ga je napisal Dragan Bubič, navaja neko izmišljeno pismo škofa Akšamoviča, ki ga je poslal notranjemu ministru in predsedniku vlade g. dr. Korošcu ob priliki napada na dr. Ivana Ribara v Djakovem. V tem pismu, ki je brez vsakega dvoma ponarejeno, kot so bili ponarejeni že številni drugi »dokumenti«, ki jih liberalni časopisje servira svojim čitateljem, baje poziva Akšamovič dr. Korošca, da naj energično uredi, da se takoj odpusti policijski šef v Djakovem.

»Narodni val« opremlja to pismo s takim komentarjem, da ga mi ne moremo priobčiti. Med drugim pravi, da je s tem pismom škof dr. Akšamovič osramotil katoliško cerkev in da se je dvignil proti hrvatskemu narodu. — Končno pravi, da tak škof ne more biti škof hrvatskega naroda. Če bo še ostal nadalje, ga hrvatski narod ne more priznati. Končno apelira na pristaše KDK proti škofu Akšamoviču.

Radičevci ubili dva muslimana

r Belgrad, 19. oktobra. (Tel. »Slov.«) JMO klub je izdal sledeč komunique:

»Včeraj popoldne je imel JMO klub svojo sejo, na kateri je med drugimi poročal poleg drugih tudi Husein Alič o dogodku v Cetinogradu. Klub je ugotovil, da je na shodu v Cetinogradu prišlo osem pristašev JMO, večinoma mladeničev, ki niso imeli namena motiti zborovanje, marveč so prišli iz rado-vednosti, kakor je sploh navada v teh krajih, da gredo pristaši posameznih strank tudi na shode drugih strank. Ko je Budisavljevič nazval predsednika JMO Spaha krvavim, sta dva pristaša JMO Mehmed Regijč in Osman Drahovič vzkliknili: »Živel dr. Spaho!« Takoj je po njima padlo več ljudi, ki so ju pričeli obdelavati z noži tako, da sta kmalu oba

na mestu obležala mrtva. Nuhalović, ki je prišel na shod KDK kot zastavonoša HSS, je hotel preprečiti pretep. Pritekel je na mesto pretepa, pa so tudi njega pretepli itako, da se bori s smrtjo. Ubita Regijč in Drahovič sta razmesarjena. Še mrtva so tolkli z železnimi palicami. Preko njihovih trupel so šli celo z vozovi.

Klub ugotavlja, da narodni poslanec Hasan Mitković nikakor ni v zvezi s cetingradskimi dogodki. Zato odbije vsako podtakanje, ki ga raznaša časopisje KDK na račun ugleda JMO kluba in njegovih prvakov. Zadeva je v rokah sodišča. Klub obsoja in najodločnejše zavrača od sebe in pristašev JMO, da bi oni delali nered in izvrševali nasilja.

Danes se zopet dela v vseh rudnikih TPD

Ljubljana, 19. okt. Danes se je delalo le v Trbovljah. Ker se ni delalo v Zagorju in v Hrastniku, so bili dirigirani vsi za Zagorje in Hrastnik namenjeni vagoni v Trbovlje, kjer se je zato nabralo dovolj vagonov.

Zato se v soboto prične zopet delo v vseh revirjih Trboveljske premogokopne družbe, torej tudi v Zagorju in Hrastniku.

Sestanek voditeljev NRS

r Belgrad, 19. okt. (Tel. »Slov.«) Predsednik NRS g. Stanojevič je v teku dneva imel več konferenc z radikalnimi poslanci, med njimi tudi z g. Vukičevićem. Na tem sestanku je prišlo do popolnega sporazuma med obema prvakoma glede na skupščinsko delovanje.

Kdo podaljšuje življenje skupščine

Glavni slovenski organ SDS piše, da samo režim podaljšuje življenje skupščini. Če ne bi bilo režimskih intrig, bi že davno bila okrnjena skupščina razpuščena in obvarovana država pred veliko škodo, ki jo povzroča odsotnost 87 poslancev KDK. Kakor se vse te jeremijade edesarskega organa lepo slišijo, tako pa v resnici niso nič drugega, ko prazne fraze, ki naj prikrivajo resnico. Zato par besed o tem, kdo je tisti, ki dejansko podaljšuje življenje okrnjene skupščine.

Po parlamentarnem običaju se razpušča skupščina ne samo delavljna, temveč tudi iz nje ne more sestaviti nobene delavne večine ali če je bilo postavljeno kako novo vprašanje, da je stvarno utemeljen apel na narod. Nikdar in nikjer na svetu pa se parlament ne razpušča zato, ker to zahteva opozicija. Kajti to bi bila že diktatura, ne pa parlamentarizem.

Vsi vemo, da v naši skupščini ni prvega vzroka za razpust skupščine, ker je naša skupščina ne samo delavljna, temveč tudi delazmožna. To je naša skupščina tudi odlično dokazala in zato tudi popolnoma odpade prvi vzrok za njen razpust. Ne pa brez krivde opozicije, ki je nastopala v skupščini vedno s tako resnično taktiko in s tako izzivalnim postopanjem, da je spremenila koalicio vladnih strank v »trdi grad«, kakor je dejal g. Davidovič. Samo krivda opozicije je, če je danes situacija takšna, da je danes absolutno nemogoča druga parlamentarna vlada od sedanjega. Ne režim, ampak nesposobnost opozicije predvsem ohranja sedanje skupščino in nerodnost opozicije je tudi glavni vzrok, da je sedanja vlada tako trdna.

Krivda opozicije pa je še mnogo večja in samo zaradi nje ne obstoji danes niti drugi vzrok za razpust skupščine. Če se hoče na narod apelirati, potem je treba tudi vedeti, kaj se bo narod vprašalo. Opozicija sicer mnogo govori o reviziji ustave, o enakopravnosti, o novem režimu in sličnem, toda vse to so samo prazne besede, ki nič ne povedo. Če hoče kdo govoriti o potrebi revizije ustave, potem mora najprej povedati, kaj naj se revidira in kako naj se glase nove ustavne določbe. Naj pa kdo danes še takšno pridno čita vse kilometerske dnevnice javke g. Pribičevića in drugih šefov KDK, vendar o tem ne bo nikdar zasledil niti besedice. Nihče v državi še ne ve, kako si KDK predstavlja revizijo ustave, vseeno pa naj se potrošijo milijoni in milijoni denarja za apel na volivce! Takih nemogočnosti pa seveda ne more odobravati noben vesten državnik in zato so volitve tako dolgo nemogoče, dokler ne bo položaj razjasnjen. Mesto da gospodje od KDK venomer le govorijo, naj tudi malo delajo in pripravijo nov ustaven načrt, naj pripravijo material za apel na narod in potem se bo ta takoj uresničil.

Dvajseti junij ni v tem vprašanju noben argument, ker je več kot jasno, da noben trezen volivec ne more odobravati Radičevega umora. To je jasna stvar in nje ne more uvideti le tisti, ki huče za vsako ceno iz umora kovati političen kapital. To dejstvo pa je argument proti volitvam in že celo silam, ko je splošno znano, da bi nekateri hoteli z volivnim bojem samo še povečati nasprotja in razpaliti ljudske strasti do strajnosti. Vsek v državi to vidi, le merodajni državnik naj

Posojilo mesta Subotice

č Subotica, 19. oktobra. (Tel. »Slov.«) Neka tuja denarna družba je ponudila občini posojilo 2.000.000 dolarjev. Ker niso znani pogoji posojila, se ne ve, ali bo občina ponudbo sprejela.

KDK noče v Prago

č Zagreb, 19. oktobra. (Tel. »Slov.«) Danes se je nadaljevala seja poslovnega odbora KDK. Sklenilo se je, da se pošlje predsedniku ČSR parlamentu Malypetru odgovor na poziv na zasedanje češkoslovaško-jugoslovanske medparlamentarne komisije na parlamentarno sodelovanje. V tem odgovoru odklanja KDK sodelovanje na tem zasedanju. (Po zadnji blamaži ni čudno, da si KDK ne upa v Prago.)

bi tega ne videli, temveč na ljubo demagogom od KDK spravili državo v najnevarnejše stanje! Ne, gospoda, tega veselja vam nihče v državi narediti ne more, razen če dela očitno proti državi.

Ne režim, ne režimske intrige, temveč opozicija in njene nesposobnosti ohranjajo skupščino pri življenju. Taka je stvar in tako pravi zopet na noge postavljena resnica.

„Avtentične informacije“

Ker politika KDK ne vzbuja več posebne pozornosti, kljub temu, da gospod Svetozar Pribičević vsak dan narekuje novinarjem dolge izjave, so se vrgli kadekati na škofovsko konferenco v Zagreb. Pomislite, samopapež, zastopan po svojem nunciju, se zanima za politiko Svetozarja Pribičevića in dostojanstveniki cerkve se pod predsedstvom papeževskega »legata« (tako ga titulira »Obzora«) posvetojuje, ali bi držali z dr. Korošcem ali pa dali ogromno silo katoliške cerkve na razpolago kmečko-demokratskemu bloku! To je gotovo nekaj takega, česar zgodovina ne beleži tako često. Če bodo škofje izrekli svoje simpatije Pribičeviću, se bo slavni »prečanski blok« lahko izpremenil kar v katoliški blok s papeževim blagoslovom, če pa ne, bo kmečko-demokratski tisk imel priliko še bolj napadati cerkev in škofo, jim sumničiti kot antinacionalen element ter hujskati zoper Vatikan. In svobodomiselnega žurnalista je začela delati z vso paro ter pošiljati v svet »avtentične informacije« o škofovski konferenci, s katerimi še danes zabava jugoslovensko publiko. Ker so tudi škofovski šoferji in lakaji skrajno rezervirani in dostojanstveno hladni ter molčeči, kakor namiguje »Obzora«, intervjuvar, ni težko uganiti, da so vse te informacije goli in čisti izumek Pribičevićeve štampe. Tudi gospod V. V., ki se po »Jutru« naravnost smešno baha, kakor da se z vsemi škofi tika, si je seveda od prve do zadnje črke vse sam izmislil. On zna sicer, kakor sam zatrjuje, čitati komunique med vrsticami, tako da ga vsa diplomacija katoliške cerkve ne more prevarati, toda komunique je tak, da tudi največji diplomat ne more za njim čitati ničesar. Kar pa je monsignor Pellegrietti govoril, to je gospod V. V. mogel slišati kvečjemu, poslušajoč ga za vratmi, pa je zato ujel le približen smisel, kakor sam priznava, kljub temu, da navaja »nuncijev govor« v usescih! Ker pa je ta »govor« naravnost gorostasen po vsebini in stilu, kakor ga v nobenem slučaju ne bi rabil noben vatikanski diplomat, je jasno, da se je rodil samo v plitvi fantaziji »Jutrovega« informatorja, ki ne ve, kako bi tolmačil skrivnostno-poredni izrek nuncija Pellegriettija, da Cerkev gleda tudi na naše notranje zadeve in zadevice »sub specie aeternitatis«. Zdaj si KDK beli glavo, kaj naj to pomeni in polni predale svojih listov z versko- in državnofilozofskimi razmišljanji, poslanec Košutič pa odvarja nad vse ostro kampanjo proti klerikalizmu, nunciju, katoliški cerkvi etc., ki se ni hotela udeležiti v mizerno politiko radičevcev. Katoliška cerkev bo to nad vse ostro kampanjo »sub specie aeternitatis« zelo lahko prestala, kmečko-demokratska koalicija, ki jo odklanjajo po vrsti vsi inozemski suvereni in politični liderji, si bo pa morala poiskati drugega zaveznika, če ga bo našla.

Novaaška vremenska napoved. Oblačnost se bo zvečala v celi državi. Vendar zaenkrat dež. Se ne bo, kakor tudi ne močnejših vetrov.

Velika Nemčija - Velika Jugoslavija

Nekoliko pripomb dr. C. Morocuttija.

I.

Manjšinska literatura Nemcev je silno bogata. Ne preplavljajo jo nje le sleherne nemške vasice, da tako z vso skrbjo pripravljajo ves nemški narod na dogodke najbližje bodočnosti, marveč tudi druge narode, zlasti Angleže in Francoze, da vzdržujejo žive simpatije vseh človeško in demokratično mislečih za zatiranje nemške manjšine. Posledice te intenzivne nemške propagande čutimo prav živo tudi mi Slovenci; dočim se ves kulturni svet zgraža nad krivicami nad nemškimi manjšinami, se za veliko bolj zatiranje Slovence le malo kdo zmeni; svet stoji pod vtisi te žive njihove propagande, da celo mi ubogi Slovenci delamo krivice Nemcem, dočim so nam oni strahovito pravični.

O zatiranju Nemcev zunaj Slovenije je napisal tudi letos poslanec v skupščini dr. Georg Grassl v dunajskem listu: »Nation und Staat« razpravo: Nemško šolstvo v Jugoslaviji. — Veliko premalo smo ocenili ta spis nemškega poslanca, in prav lahko bi bilo, da ga paraliziramo vsaj deloma.

Te dni pa je izdal znani naš manjšinski voditelj dr. Camillo Morocutti pri Braunmüllerju na Dunaju kar 103 strani debelo knjigo pod naslovom: »Grossdeutschland - Grossjugoslawien«.

Nekaj odgovora in pojasnil je treba toliko bolj, ker opazujem tudi pri našem Morocuttiju natančno tiste sofistitirane, isto mišljenje, isto argumentiranje, kot pri vseh nemških strankah, nemških politikih vseh struj, ne izvzemši socijalnih demokratov, ki se delajo silno pravične in demokratične. — Nekaj čudnega: kar sem moral tekom let pobijati pri vseh nemških manjšinskih delavcih, isto nahajam tudi v tem spisu dr. Morocuttija. Zato nekaj resnega odgovora, morda bo agilni voditelj nemške manjšine v Sloveniji vendarle sprevidel, da je marsikaj povsem krivično, marsikaj pa po nepotrebnem zapisal v tej svoji sicer lepi in pomembni knjigi.

Ze naslov sam je zanimiv in vzbudi med Nemci večinoma prijazen odmev. Dr. M. se tu z ognjevit besedo postavlja za Anschluss, da bo Nemčija velika in da skupaj pride, kar skupaj spada, ali istotako ognjevit govori za Veliko Jugoslavijo z Bolgarijo vred, da bo ta država, oblikovana od treh morij močna napram notoričnim neprijateljem, da bo vodilna sila na Balkanu, — ali da bo močna sosedna močne Nemčije, s katero bo v prijaznosti živela in ž njo vred obračunavala doslej neporavnane račune in kaznovala razne krivice.

Morocutti pravi, da se kot voditelj narodne manjšine mora baviti z visoko politiko, ker vidi, kako so prav vsled take visoke politike nastale vse krivice, med narodnimi manjšinami, ki se bodo dale popraviti zopet le z visoko politiko. I on vidi vso srečo za Jugoslavijo in Nemčijo v odkritosrčnem sporazumu, v odpravi vseh spornih vprašanj, ki so le majhna, v solidarnem sosedskem življenju obeh velikih držav.

Morocutti si je osvojil lapidarni slog grofa Coudenhove-Kalergija, kateremu pomaga pri snovanju Panevrope in kliče:

»Mala antanta je le teoretična obrana Jugoslavije.«

Dr. Joža Lovrenčič:

Legenda o z'atem studencu

Pred davnimi leti je bilo, ko sveta Lucija v Dražgošah še ni imela svojega gospoda in so maševali v njeni cerkvi samo tretjo nedeljo po veliki noči, nedeljo po sv. Ani, na praznik Marijinega imena in na dan svete Lucije gospod iz Selc. Tiste čase je bilo hudo na svetu: sveta vera je bila v nevarnosti in sam ljubljanski škof so prišli in se niso strašili ne grap ne strmih poti in kozjih steza, da bi hribovce potrdili v pravi veri. Mnogo je zalegla njihova beseda, a še bolj je utrdila ljudi sveta Lucija v Dražgošah, ki je ozdravljala slepe na obeh in v duši.

Takrat se je zgodilo še drugo čudo. Ko so videli Dražgošani, oni Pod cerkvijo in Na Pečeh, kako močno priprošnjico imajo pri Bogu in kako se je razširila njena slava po deželi na vse strani do Kroke in Bohinja, do Kranja in Ljubljane, na Dolenjsko in Notranjsko in še v druge daljne kraje, da so prihajali romarji od blizu in daleč, jim je bilo žal in sram jih je bilo, ker so bili leseni oltarji v cerkvi tako revni in vsi svetniki in svetnice v njih tako nič nebeški. Sveta Lucija je bila s svojima družicama sveto Katarino in sveto Barbaro v glavnem oltarju prav tako uboga kakor sveti škofje, papeži in učniki v stranskih oltarjih in angeli, se je zdelo, da igrajo same žalostne pesmi.

Dražgošani so ugibali, kako bi revščino božjih svetnikov in angelov zabrisali in jih napravili take, da bi se sami in še romarji v cerkvi med molitvijo ne zavedali, da so na revni zemlji visoko pod Jelovico, kjer odmevajo krampi, ki udarjajo za železno rudo, temveč bi se jim zdelo, da so v samem nebeškem raj ali vsaj na njegovem pragu in da gledajo nebeško gorjilo...

Sveta Lucija in sveta Katarina in sveta Barbara in sveti Jugovin — Novin so mu pravili in mu pravijo — s svetin Miklavžem in

»Naravno nasprotstvo Velike Italije do Jugoslavije je dejstvo.«

»Priateljstvo Velike Nemčije pa pomeni za Jugoslavijo varnost, razvoj, povzdigo.«

In dalje:

»Naravno, potrebno in pravično je združenje rodov, ljudstev in držav, ki tičejo vkup po kulturi, jeziku in gospodarstvu in ki hočejo biti združeni po svoji živi volji.«

Združenje Nemčije in Avstrije pride, sicer bo Evropa omajana v svojih pravnih in življenjskih temeljih.

Potrebno in nevzdržno je združenje Avstrije z Nemčijo v združeno Veliko Nemčijo, — ali enako potrebno, naravno in pravično bi bilo združenje Jugoslavije in Bolgarije v Veliko Jugoslavijo.

Velika Nemčija in Velika Jugoslavija sta evropski državi, ki se med seboj naravno izpopolnjujeta.

Ako se posreči, da se Jugoslavija organizira, potem bo vodilna država na Balkanu. Reorganizacija — Durchorganisierung — Jugoslavije z najvišjo kvalitativno delavnostjo in brez prevar se mora izvesti edino le s prijateljskim in dopolnjujočim sodelovanjem Nemčije.

Tako zblizanje dveh sosednjih evropskih držav pa ima vse naokoli polno sovražnikov, ki slikajo »nemško nevarnost« — da bi v motnem ribarilu za svoje hegemonistične namene. Teda čas je, da Jugoslavija izbira. Nemčija lahko čaka. Delo, red in pravo so žive sile nemškega napredka in udejstvovanja.

Ako hoče Evropa obstati, mora nemški narod zopet pridobiti veljavo, ki mu tiče. Red in mir v Evropi ne moreta biti uspostavljena brez ustvarjajoče moči nemškega človeka.

Velika Nemčija in Velika Jugoslavija sta temelja nastajajoče Evrope.

Tako trdna je vera Morocuttijeva v bodočnost nemškega naroda. — Nočem mu ugovarjati, kajti velika je verjetnost, da je tak optimizem opravičen.

Toda isto tako veruje v bodočnost velike Jugoslavije in veruje, da bosta obe državi dobri sosed, ki svoje medsebojne račune v prijaznosti poravnata in da bosta solidarno poravnali še druge račune, kjer se obema narodoma godi velika krivica. — On veruje, da bosta obe državi tudi močni dovolj, da uredita na zadovoljiv in edino pravičen način svoje manjšinski vprašanje ne samo doma, ampak tudi tam preko meje, kjer so krivice najstrašnejše. On plamti za takim prijateljstvom med Veliko Nemčijo in Veliko Jugoslavijo.

Toda o tem, kako urediti vsa sporna vprašanja med seboj, je pa dr. Morocutti poln predsodkov in napačnih premis.

Proti preno-u nalezljivih bolezni ustn- dupljine in grla rabite oku-ne

ANACOT-PASTILE

DR. WANDER

ki ne potrebujejo nikakega posebnega priporočila, ker so znane po celem svetu zaradi svojega preizkušene in vnesljiivega učinka.

svetim Gregorjem in sveti Anton Padovanski s svetim Urhom in svetim Avguštinom in sveta Ana in še sveti Matija in sveti Florijan in še dolga vrsta svetnikov in še vsi angeli božji iz vseh deveterih korov in še Mati Marija in sama presveta Trojica so vedeli za pobožne želje Dražgošanov in ker so poznali revščino hribovcev, so jim napravili posebno veselje...

Lepa poletna nedelja je bila in solnce je žgalo in žgalo in se sredi pasjih dni ni brigalo, da je izsušena zemlja pokala, da so ljudje vzdihovali in se bali, da vzame vse konec in ne bo ne otave ne fiziola ne prosa ne repe ne ajde, ki so jo do svete Ane spravili v zemljo.

Dražgošani, ki so se vračali iz Selc od zgodnje maše in se vzpenjali v breg proti domu, so gledali na desno in levo njive in travnike v dolini in v rebri in so tožili in vzdihovali, še bolj pa oni, ki so prihajali od desete, ker pod poldan je bilo, ko da hodijo po žerjavci: iz tal je peklo in žgalo in z neba. »Bog se nas usmili in sv. Lucija in sveti Novin in sveti Anton in sveta Ana in vsi naši svetniki nam pomagajte!« so prosili.

Preden so bili Pod cerkvijo in Na pečeh, se jih je Bog usmili. Tam doli iznad Blegoša se je vzel oblak in se širil in razširil nad Ratitovec in Koprivnik in Mladi vrh in Stari vrh in še na Jelovico in senca je legla na Dražgoše in doline pod njimi in v smrekovih in jelkovih gozdeh je završalo...

»Huda ura bo!« so vedeli Dražgošani in mežnar je šel zvonit, da bi priplaval glas zvonov do neba in bi se Bog usmili in poslal le lep, pohleven dež, ki bi napojil zemljo in obnovil rast in življenje.

Senca se je strnila sredi popoldneva v pravi mrak, zablistalo se je in zagrmelo in kot bi se odprle vse nebesne zatvornice, se je usulo in lilo med bliskom in gromom. Mežnar je zvonil in zvonil in ko je odzvonil, ni mogel domov, ker lilo je še vedno tako neznanosko, da ni pomnil kaj takega. Čeprav je nosil že šest križev.

Kaj je novega

Koledar

Sobota, 20. oktobra. Janez Kancijan, Felician, Vendelin. — Solnce vzide ob 6.30 in zaide 4.59. — Jutri: Uršula.

Zgodovinski dnevi

20. oktobra: 1875 je izšla Miklošičeva primerjalna slovanska slovnica. — 1784 se je rodil angleški državnik H. J. Temple visc. Palmerston. — 1808 se je rodil geograf Karl Andree. — 1861 se je rodil publicist Maxim Harden. — 1890 je umrl angleški potovalec Rich. Fr. Barton. — 1892 je bil umorjen pri Kibongu v Afriki raziskovalec Afrike Emin paša (žid Edvard Schnitzer). — 1788 je prišel Valentin Vodnik v Ribnico za kaplana. — 1860 so avstrijske dežele dobile deželne zbornice. — 1870 so se v Mariboru otvorili prvi trije razredi višje realke. — 1898 se je pri nadsodišču v Gradcu vršila neka obravnava deloma v slovenskem jeziku. — 1824 se je rodil ruski pisatelj Aleks. Vasiljevič Družinin.

Osebnosti

★ Odlikovana sta narodna poslanca Vladimir Pušenjak z redom Belega orla IV. razr. in Fran Smodej z redom sv. Save III. razreda.

★ Operni tenorist Šimene je nastavljen za leto 1928-29 na belgrajski operi in je že nastopil kot prvi tenor v operi »Tosca«.

★ Iz diplomatske službe. Za tajnika našega poslanstva na Dunaju je imenovan Dragomir Protič, pisar v zunanjem ministrstvu. Tajnik našega poslanstva v Vatikanu dr. Moskatelo je imenovan za poslankega svetnika.

★ Iz konzularne službe. Za generalnega konzula v Celovcu je imenovan Mirko Milošević, za vicekonzula v Trstu pa pisar v zunanjem ministrstvu Radomir Marinković.

★ Iz vojaške službe. Odrejeni so po službeni potrebi za vršila dolžnosti adjutanta 8. pehotnega polka pehotni kapetan II. razreda Stanislav Kajfež; za vršila dolžnosti intendant poveljstva Zetske divizijske oblasti pehotni poročnik Stepan Sratotnik in za knjigovodjo poveljstva Boke Kotorske admin. poročnik ekonomske stroke Josip Vidovič. — Konjeniški sledišči podnaredniki — obiskovalci XII. tečaja: Mihael Rihter, Hubert Lužnik, Fr. Slopešek, Jakob Zver, Adolf Nosan, Rudolf Škvorc, Franc Zalar, Ivan Gec, Valter Roje, Ivan Jarem in Vinko Duka.

★ Upokojena sta višji pisarniški oficijal pri okrajnem sodišču v Velikih Laščah. Rudolf Sorglichner in administrativni uradnik podkovske šole v Ljubljani Ciril Tomšič.

★ Imenovanja. Za komisarja pri oblastnem inspektoratu finančne kontrole v Ljubljani je imenovan Peter Držaj, doslej v Celju; za komisarja in upravnika finančne kontrole na Jesenicah Franjo Kukar; za komisarja in okrajnega upravnika v Škofji Loki Radoslav Petrovič.

★ Učiteljska vest. Učiteljica Leopoldina Merala v Kočevju je dobila enoleten brezplačen dopust.

Ostale vesti

★ Prosti dnevi o Vseh svetih na šolah. Prosvedna oddelka Ljubljana in Maribor sta dovolila, da v soboto 3. novembra ni pouka na šolah, tako bodo imele šole prosto od 1. do vseh 4. novembra.

★ Podpore za zidavo šol. Ministrstvo prosvede je dodelilo podpore sledečim šolam: Šmihel pri Zuzemberku 10.000 Din, Grosuplje 50.000 Din, Kopanj 10.000 Din, Jevnica 20.000 Din in Sinkovturn 10.000 Din.

★ Pomanjkanje vagonov. V včerajšnjem »Slovenec« se v poročilu o pomanjkanju vagonov omenja, da je glavno žel. ravnateljstvo začasno zaprlo zagrebško postajo radi prenatrpanosti. To se nam zdi nekoliko čudno, ko je vendar zadnji čas prišla odredba, da gre ves tovarni promet iz Ljubljane na Split — Sibenik preko Zagreba mesto preko Novega mesta, s čimur se nam dospetje vagonov strašno zakasni. Zel. direkcija v Ljubljani bi morda vedela pojasniti, kdo je to odredil in zakaj, ker trgovina v Sloveniji vsled tega veliko trpi, gotovo se pa s tem tudi ne rešuje uspešno vprašanje pomanjkanja vagonov.

★ Vsem županstvom mariborske oblasti! Pri razpravljanju o dotoku deklet z dežele v mesta je ravnateljstvo neke javne borze dela ugotovilo, da prebivalstvo ne pozna v dobri meri ustanove javnih borz dela, vsled česar so z dežele prihajajoča dekleta pogosto premet izrabljanja s strani brezvestnih ali spekulativno mislečih ljudi. V mariborski oblasti obstojata javni borzi dela v Mariboru in v Celju, ki brezplačno posredujejo delo ter tudi drugače skrbita za brezposelne. Županstva naj z javnim razglasom na občinski deski in z običajnim ustnim oznanilom opozorijo prebivalstvo na obstoj javnih borz dela. Dalje naj pri izdaji delavskih knjižic še posebej opozorijo vsakega prizadetega na to ustanovo. — Mariborski oblastni odbor.

★ Za regulacijo Donave je finančni minister nakazal občini Apatin štiri milijone dinarjev.

★ V Krškem se vrši Lukežev sejem za živino in kramarsko robo dne 22. okt. 1928.

★ Iz naše armade. Pretekli teden so se vili v okolici Belovarja na Hrvaškem manevri vse zagrebške armade. Udeležil se jih je tudi novo ustanovljeni kolesarski bataljon, ki je stacioniran v Ljubljani, sestoji iz skoraj samih Slovencev in mu poveljuje g. major Jaklič. Manevri so bili vsled skrajno slabega vremena izredno naporni, toda v kljub temu je bilo razpoloženje med vojaštvom izborna. Ko se je vračal dne 15. t. m. navedeni kolesarski bataljon domov v Ljubljano, je prevozil 148 km dolgo razdaljo od Zagreba do Ljubljane v popolni bojni opremi

Dobro oblečen lovec

vidi naravo vse lepšo, kot oni, ki ga zebe. Usnjene suknjice ter obleke iz neprekosljivega lodna ima samo

DRAGO SCHWAB - LJUBLJANA.

nil kotanjo, ki se je svetila ko samo nebeško solnce...

»Hvaljen in slavljen bodi na veke Gospod, ki boš tudi v revni leseni podobni povešal naše svetnike iz zlatega studenca!« je bil ginjen mežnar in je hvalil Boga z besedami, kakor so mu vstale iz pesmi, ki so jo peli svetniki, svetnice in angeli...

Se tisti večer so se zbrali Dražgošani v cerkvi in hvalili Boga, ki jim je obudil zlat studenec, drugi dan pa so pustili vse delo, s korci so zajemali zlato v posode, ga nosili v cerkev in preden je solnce v tretjico zašlo, so se svetili svetniki in svetnice in vsi nešteti angeli, ko da so pravkar prišli iz nebes, in vsi oltarji so bili ko pravi nebeški troni.

Ko se je v beli cerkvi vse pozlačeno lesketalo in ni bil prikrajšan niti najmanjši angelček, so bili Dražgošani veseli in so začeli misliti še na svojo revščino, da bo vsak zajel zase vsaj korec zlata. Šli so, a zlati studenec je bil medtem usahnul.

Nič niso mrmrali, mežnar je pa rekel: »Bog že ve, kaj dela. Zda smo vsi zadovoljni in edini, če bi pa stal studenec, bi bil, ker nismo svetniki, vsakemu korec zlata premalo in kdo ve, kaj bi nastalo iz božje dobrote!«

Pred par leti sem slišal to zgodbo, a napisal sem jo oni dan, ko me je zanesla pot v Dražgoše, kamor je hodil tako rad naš Krek, zadnja leta z bonboni. Da so ga bili otroci veseli, ko jih jim je delil in znašel z njimi hosto in kuril po gmajnah in bil srečen in zadovoljen daleč od sveta, ki se je zaganjal vanj... Te zgodbe on ni poznal, ker sicer bi jo bil v svoji »Sveti Luciji« povedal. Drugače je razložil zlate dražgoške oltarje, jaz sem pa verjel v legendo, ko sem jih gledal, čeprav je govoril napis o restavraciji nelegendarno.

† Cf. Sveta Lucija. Igra v treh dejanjih. Spisal dr. Janez Krek. V Dražgošah, 1013. Izd. in založ. Izobraževalno društvo.

na prošnjo fantov samih v enem dnevu. Vkljub veliki izmučenosti so namreč hoteli pokazati svojo vztrajnost, rabili so pa za to pot le 8 ur in pol. S tem uspehom so naši fantje po komaj enomesečnih vajah daleko potolkli tozadevne uspehe Italijanov in se pokazali za popolnoma enakovredne najboljšim evropskim armadam, kjer je uvedeno kolesarstvo že desetletja.

★ **Tatvina v župnišču.** Preteklo nedeljo je bilo v župnišču pri Sv. Vidu nad Cerknico med službo božjo ob 10. iz župnikovega stanovanja ukradenih župniku okrog 5000 Din in 2000 Din farnega denarja. Za storilcem ni nobenega sledu; bil pa je bržkone kak domačin, ki so mu razmere znane.

★ **Huda nesreča z granato.** Te dni se je v bližini Osijeka pripetila huda nesreča, ki jo je povzročila eksplozija granate. V okolici vasi Almaš so se vršile vojaške vaje, pri katerih so vojaki streljali tudi z ostrimi naboji. 14letni deček Ivan Podgajac je našel na polju nerazstreljeno granato, jo pobral, naložil na voz in se odpeljal proti domu. Spotoma se je pridružil drugim kmetijskim vozovom. Sredi poti pa je deček, misleč najbrže napraviti dobro šalo, prijel granato in jo vrغل z voza. Učinek eksplozije je bil strašen. Zelezje granate je raztrgalo dečka samega in dninarja Mijo Pereša, Podgajčevega očeta pa so drobci tako hudo ranili, da je kmalu zatem umrl. Lažje ranjene so bile tudi tri kmetice, tri koče pa so morali radi hudih poškodb pobiti.

★ **Ukradena blagajna najdena.** Pred par dnevi smo poročali, da je bila iz gozdarske hiše v Ivanovem selu pri Bjelovaru ukradena železna blagajna, v kateri je bilo 370.000 Din. Sedaj so blagajno našli v gozdu, kakih 7 km oddaljenem od gozdarske hiše. V blagajni je bil še ves denar. Roparji so sicer poskušali blagajno nasilno odpreti, ker pa najbrže niso imeli pripravnega orodja, so jo pustili in pobegnili.

★ **Letalo v Maglaju.** Na potu iz Novega Sada v Mostar se je moralo te dni spustiti v Maglaju na tla neko letalo, ki ga je vodil pilot podnadrednik Živojin Stanković. Letalo se je popolnoma pravilno spustilo na tla, pilot pa je izjavil, da je moral to storiti radi tega, ker ni mogel pravočasno priti v Mostar, ponoči pa ne more leteti. V Maglaju samem je to letalo, ko se je spuščalo na tla, vzbudilo ogromno senzacijo ter ga je pritekla gledat velika množica. Podnadrednika Stankovića so maglajski meščani svečano sprejeli, ga sijajno pogostili in mu dali prenočišče. Naslednje jutro je pa Stanković nadaljeval svoj polet v Mostar.

★ **Jugoslovani iz Amerike izginili na Dunaju.** Že meseca julija je prišel na Dunaj Franjo Jokič, ameriški izseljenec iz Slatine v Slavoniji, ki se je po devetletnem bivanju v Ameriki hotel vrniti v domovino. Svojo prtljago je pustil v železniški garderobi na Dunaju, ni pa prišel več ponjo. To je postalo oblastem sumljivo in so odprle njegov kovček ter našle njegove listine, čekovni zvezek, fotografije in pisma iz Slatine in Djakova. Kam je Jokič izginil, je zavito še v skrivnost in je zelo verjetno, da je postal žrtev kakšnega zločina.

★ **Otrok se je igral z dinamitom.** Z otoka Raba so prepeljali v bolnišnico na Sušak dečka Antona Adrošiča. V Loparu na Rabu se je igral s koščkom dinamita, ki je eksplodiral in ga hudo ranil. Deček je izgubil eno oko, povrhu tega pa še hudo poškodovan na obrazu in na levi roki.

★ **Huda avtomobilska nesreča.** V četrtek se je pri Modrušu na Hrvaškem pripetila huda avtomobilska nesreča. Albert Han in Fr. Altarac sta se peljala s svojim avtomobilom, za njima pa je vozil trgovski potnik Šmanj. Ta ju je hotel prehiteti, pri tem pa je zadel v avtomobil, ki se je popolnoma razbil. Han in Altarac sta smrtonovarno ranjena, posebno se boje zdravniki za življenje Hana.

NAJBOLJ UGODNO
nudi jesenska in zimska oblačila
J. MAČEK
specialna konfekcija za gospode in deca
Aleksandrova cesta 12

★ **Slovensko zdravniško društvo v Ljubljani** vabi na mesečno zborovanje 25. t. m. ob pol 18. uri v dvorani OUZD. Predaval bo g. šef-zdravnik dr. I. Zajec o problemih socialnega zavarovanja. Po predavanju bo ogledovanje higijskih in zdravilnih naprav zavoda.

★ **Tri podoknice.** Za mešani zbor, zložil Anton Grum; založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena Din 6.—. Napevov te vrste vedno manjka, čujemo le vedno ene in iste pesmi kot podoknice. Našim zborom, zlasti po deželskim je s to izdajo še posebno ustrezno, ker so pesmi lahke in melodiozne in bodo temu namenu prav dobro služile.

★ **Esperantsko-slov. in slov.-esp. slovar** je ravnokar izšel. Cena 55 Din po pošti 2 Din več. Oba dela sta lično vezana v eni knjigi. Dobi se ga v vseh knjigarnah, naroča se ga lahko tudi pri »Klubu esperantistov v Ljubljani«.

★ **Veliki tabor ob priliki žegnjanja na Šmarjetni gori pri Kranju** v nedeljo, dne 21. oktobra 1928. Po 11 blagoslovljenju novega zvona in kapele. Blagoslovil bo g. prof. Mlakar. — Veselica ob sodelovanju salonske godbe. Pijače in jedi po najskromnejših cenah. Vstopnina prosta. V slučaju dežja se vrši tabor 28. t. m. 10.150

★ **Bolnim na živcih ter duševno bolnim** povzroči izredno mila naravna »Franz-Josef«.

Franchet d'Esperey si ogleduje Ljubljano

Včerajšnji dan je maršal Franchet d'Esperey, katerega obiska se Slovenija že tretji dan raduje, posvetil Ljubljani, katero je kot dober poznavatelj zgodovine že poprej poznal kot prestolnico nekdanje Napoleonove Ilirije.

Ob 9 dopoldne je veljal njegov obisk 16. topničarskega polka v topničarski vojašnici in 40. pešpolku v vojašnici na Poljanski cesti. G. maršal se je zelo ljubeznivo razgovarjal z našimi častniki ter laskavo pohvalil poveljnika in izrazil svoje zadovoljstvo nad vzornim redom pri vojaštvu ter nad ljubeznivim vedenjem občinstva. G. maršala sta spremljala divizijski poveljnik, general Nedić in poročnik vojnega broda I. razreda Henrik Klinar.

Po ogledu v vojašnici se je g. maršal odpeljal z avtomobilom in spremstvom na grad, kjer se je povzpel na stolp. Občudoval je lep razgled na Ljubljano, obžaloval pa je, da mu je slabo vreme zastrlo razgled na datino okolico. Izrazil je tu svoje veselje, da si je mogel ogledati najzgodnejše mesto Jugoslavije, Ljubljano. Nato si je ogledal razne zgodovinske zanimivosti gradu. Ob tej priliki mu je poročnik Klinar, rodom iz Ljubljane, pripovedoval o zgodovini gradu, posebno pa o zgodovini turških navalov na Slovenijo, za katere je kazal g. maršal kot veščak v zgodovini strategije posebno zanimanje.

Opoldne so se vsi vrnili v hotel Union, kjer je bilo g. maršalu predstavljeno zastopstvo SPD, v čigar imenu sta gg. dr. Tominšek in Pavlin pozdravila g. maršala. Nato se je vršilo intimno kosilo.

Ob pol 3 se je g. maršal odpeljal z avtomobilom in spremstvom v Narodni dom, kjer je obiskal Francoski institut. Tu se je podpisal v zlato knjigo instituta. Nato se je odpeljal na Mirje, kjer mu je muzejski ravnatelj dr. Mal razkazal in razložil rimski zid in zgodovino rimske Emone. Z Mirja se je g. maršal odpeljal v škofijsko palačo, si ogledal njeno arhitekturo in dvorano, kjer je bival Napoleon 28. aprila 1797. Ogledal si je tudi stolno cerkev, kjer je kazal zelo veliko zanimanje za Quagiljeve freske in Robbove skulpture. V cerkvi ga je sprejel škofov namestnik, stolni dekan g. Nadrah. G. maršal se je v cerkvi izkazal kot vernega katoličana in je zmolil krat-

ko molitev. Nato se je general s spremstvom odpeljal na Vodnikov trg, kjer mu je g. dr. Brežnik razložil vlogo Valentina Vodnika, čigar spomenik je videl pred seboj, v dobi Napoleonove Ilirije ter ga opozoril, da so bili Francozi pravi, ki so dali našemu narodu univerzo, ki je bila nameščena na sedanjem Vodnikovem trgu.

G. maršal se je nato s svojim spremstvom odpeljal v Spodnjo Šiško, kjer si je ogledal novo cerkev sv. Františka in se zelo zanimal za njeno originalno arhitekturo, o kateri se je prav laskavo izrazil. Zatem se je g. maršal vrnil proti Ljubljani, kjer si je ogledal park Tivoli, ki je zanj napravil prvotne načrte francoski inženir Blanchard. Nato se je odpeljal v palačo pošte direktorja na Sv. Jakoba trgu, si ogledal palačo, krasno stopnišče ter Grubarjevo kapelico v palači. Ogledal si je tudi cerkev sv. Jakoba in znamenito kapelico s štukaturo. Od tu se je odpeljal preko Mestnega trga in Františkanskega mostu v muzej. G. maršal si je tu z redko pozornostjo ogledal predzgodovinske najdbe na naših tleh, se ustavil ob prazgodov. čolnu in ob miniaturni pranaselbine na Barju.

Posebno pozornost je posvetil našim narodnim nošam v narodopisnem oddelku muzeja, ki sta mu ga razkazala ravnatelj dr. Mal in ravnatelj dr. Zupanič. G. maršala so prav posebno zanimala zlasti še čelnice starih kranjskih panjev. G. maršal je pohvalil bogastvo naših arheoloških in narodopisnih zbirk. Po ogledu zbirk se je maršal posvetil nad dveurnemu intenzivnemu študiju francosko-ilirskih aktov in tiskanih virov, ki jih hranita arhiv in knjižnica narodnega muzeja. Zvečer ob 8. mu je g. predsednik oblastnega odbora dr. Naftalen priredil svečani banket, ki so ga udeležili tudi vsi zastopniki oblasti. Naše vojaštvo pa je priredilo g. maršalu serenado z godbo in bakljado. Maršal Franchet d'Esperey je odpotoval danes zjutraj ob 4.10 z orientekspresom iz Ljubljane proti Raketu. Do jugoslovanske meje ga je spremljalo poročnik vojnega broda I. razreda g. Klinar. G. maršalu želimo, da bi po svojem tridnevnem obisku v Sloveniji odnesel iz naših krajev najboljše vtise, zlasti pa vtis, da mu je naš narod hvaležen za njegove velike zasluge pri osvoboditvi.

grenčica dobro prebavo, jasno glavo in mirno spanje. Glasom izkušenj slovitih zdravnikov za živčne bolezni se najnujnejše priporoča poraba »Franz-Josef«-vode tudi pri težkih obolenjih možgan in hrbtnega mozga. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in sprecer. trgovinah.

★ **Omega, doxa, Eterna** in druge specialne ure najcenejše pri najstarejši veletrgovini ur Anton Kiffmann, Maribor št. 40 b. Ilustrovani ceni brezplačno.

★ **Hotel Štrukelj** danes in v nedeljo domače krvave in rižve klobase.

Podpore Ljubljanskega oblastnega odbora

Ljubljanski oblastni odbor je v seji dne 18. oktobra t. l. razdelil več podpor:

Iz poglavja za deželno kulturo: Za nabavo in vzdrževanje plemenske živine Din 4000; za izboljšanje gnojišč in hlevov Din 3000; za drobnico (ovce) Din 18.000; za škodo vsled povodnji in požara ter za nesreče pri živini Din 20.643; za vzdrževanje mirjascev Din 400; živinorejskim zadrugam in središčem Din 2000; za kmetijsko nadaljevalni pouk na osnovnih šolah Din 6000; kmetijskim zadrugam in podružnicam Din 12.000; mlečarskim in sirarskim zadrugam Din 22.000; za ureditev vzornih vinogradov in kleti 12.000; sadjarskim društvom za nabavo sušilnic in drugih potrebščin 22.576; za poljska in travniška melioracijska dela Din 50.000.

Iz poglavja za javna dela in deželno imetje: Za zgraditev in popravilo občinskih cest in mostov ter za nujna gradbena dela ob elementarnih neizogledih Din 277.000. Ta znesek se deloma nakaže iz rednega kredita, deloma pa iz investicijskega posojila.

Slednjič je oblastni odbor naklonil podporo 100.000 Din Vincencijevi konferenci v Trbovljah za sezidavo otroškega zavetišča za uboge in zapuščene delavske otroke v Trbovljah.

Ljubljana

Nočna služba lekarn

Drevi imata nočno službo Ramor na Miklošičevi cesti in Trnkoczy na Mestnem trgu.

★ **Jubilej gospe Danilove.** Drevi se proslavi v opernem gledališču tridesetletno igralsko udejstvovanje gospe Avguste Danilove. Gospa je delovala na polju slovenskega gledališča z nesebično požrtvovalnostjo v čitalniški dobi, na Deželnem gledališču, na tržaškem odru, na diletanških odrih v Ameriki in končno spet na Narodnem gledališču v Ljubljani. Za svojo proslavo si je izbrala gospa slavljenska znamenito vlogo Emilije Martjeve v Čapkovi komediji »Tajna dolgega življenja« (Stvar Makropulos). Ker je zanimanje za slavnostno predstavo izredno veliko, vabimo občinstvo, da si vstopnice, ki so še na razpolago, pravočasno preskrbi. Predprodaja pri dnevnih blagajni. Začetek ob 8 v opernem gledališču.

★ **Umrla je gdč. Zinka Izanc,** kontoristinja. Pokopali jo bodo v nedeljo ob štirih popoldne.

★ **Prvi časopis v Ljubljani** je izšel l. 1578 in mu je bil naslov: Eine wahrhaftige und erschreckliche neue Zeitung. Ta časopis je izšel samo enkrat. Ljubljanske novice Jann. Fridr. Egerja pa so začele izhajati v avgustu l. 1707.

in so izhajale tedensko. To in še mnogo zanimivosti vidiš na razstavi »Tisk«. Izrazi te tri dni, ki se ti še nudijo in obišči to razstavo, kajti toliko zanimivosti in redkosti smoteno zbranih na enem kraju, ne boš več tako kmalu našel.

★ **»Maroni, vročil«** Sladki sadež naših gozdov je dozorel, v roke te že malo zebe in včasih ti je malo mrzlo tudi v želodcu. Prav imenitno se prileže v teh dneh za dinar pečenega kostonja, za dva pa ga dobiš že toliko, da ga komaj poješ. Namreč sedaj, ko se je kostonjarska sezona šele začela in ko je treba zopet ljudi navaditi nanjo. Klic »Maroni, vročil« velja pa bolj za reklamo. Istočasno, ko kostonjarji postavljajo svoje stojnice in peči, pa še moreš doživeti, da te zapozneli sladoledarji se kje z obupnim glasom vabi: »Dve reklamni, tri reklamne porcije za dinar!« Danes ga morda ne boš več našel, včeraj pa si ga nemara še lahko. Sladoledarji so spoznali, da ne vzdrže konkurence s kostonjarji, posebno še, ko hladno vreme jemlje ljudem ves tek do njihovih dobrot, ter se kar čez noč sami izpreminjajo v kostonjarje. Mesto lednice prihaja do veljave žareča peč, mesto klicev »Sla-a-adoled!« pa »Maroni, vročil«.

★ **Pojasnilo.** Ker se radi nesreče v Pragi namigava na enake stavbne razmere pri nas, prosi podpisana zadruga c. občinstvo, naj se ne pusti brezpogojno begati in strašiti. V pojasnilo tiste nesreče in v pomirjenje in v pouk javnosti pripravlja zadruga po zbranem materialu obširnejšo spomenico. — Zadruga stavbenikov za Slovenijo v Ljubljani.

★ **Sporod koncerta Caspar Cassada,** virtuoz na čelu. V petek dne 26. t. m. koncertira v Ljubljani eden najboljših svetovnih čelistov Caspar Cassada ter ima sledeči spored: 1. Frescobaldi: Toccata, Bocherini: Adagio e Allegro. Grieg: Sonata op. 36, Beethoven: Variacije na Mozartov temo. Rahmaninov: Andante. Moszkowski: Guaitra in Cassada: Danse du Diable vert. Pri klavirju: spremlja umetnika Guletta Mendelsohn-Gordigiani. Predprodaja vstopnic v Matični knjigarni.

★ **Poziv dobrosrčnim meščanom.** Pri mestni občini Ljubljani prosijo dnevno ljubljanski reveži za ponočno obleko in obutev. Posebno sedaj, ko se bliža zima, je takih prosilcev vedno več. Mestni magistrat ne more vsem neštetim prosilcem pomagati z novimi oblekami in čevlji, ker mestni proračun, določen v to svrhu, tega ne dovoljuje. Prosilci pa so po večini zadovoljni s ponočno obleko. Radi tega se obrača mestni magistrat ljubljanski do dobrosrčnih meščanov s prošnjo, da darujejo v označeni namen odvisne in odložene obleke in obutev ter na ta način prispejajo na pomoč najbednejšim meščanom. Obleko in obutev sprejema soc. pol. urad mestnega magistrata ob določenih uradnih urah.

★ **Foto-amaterji** snujejo Klub foto-amaterjev s sedežem v Ljubljani in so v soboto 18. t. m. je sestavili pripravljalni odbor. Da bo možno povabiti na ustanovni občni zbor slehernega foto-amaterja, se prosijo zainteresirani, da javijo svoje točne naslove pripravljalnemu odboru Kluba foto-amaterjev v Ljubljani, Gradišče št. 7, I. nadstropje, levo.

★ **Klub esperantistov** v Ljubljani odpravlja sledeče tečaje za esperanto: 1. Splošni tečaj in za poštne nameščenec v tork 23. okt. t. l. ob 19.30. v Šent-jakobski šoli. 2. Za srednješolce v ponedeljek 22. okt. t. l. ob 17. na 3. dr. re. n. gimn., Beethovnova ul. 2a razred. 3. Za skavte v sredo 24. okt. t. l. ob 18. na moškem učiteljski (I. letn.) 4. Za privatne na-

Ponoči!
Skrivnostna ura, v kateri so bolečine najhujše. Zato se mora imeti vedno pri roki skatljio

Aspirin tablet

Olajšajo takoj bolečine v glavi, ušesih in zobeh. Zahajteva pa vedno originalni zamo! »Bayer«, ki se spozna na modro-belordeči varstveni znamki.

meščance in delavstvo čas in kraj se objavita pozneje. — Učnina mesečno Din 15, dijaki in delavci Din 10.

★ **Okradeni delavci.** — Trije delavci, Bosanca Ikon Sukanović in Sulejman Kapetanović ter Slovenec Anton Zeželj, zaposleni pri stavbeniku Curku, imajo skromno prenočišče nad hlevom gostilne »Amerike« na Glinah. Tu jih je prednočnim obiskal neznan uzmovič ter jim odnesel skoraj vso boljšo obleko, perilo in čevlje. Najbolj je oškodovan Sukanović, ki trpi nad 700 Din škode.

★ **Celo grobarsko orodje krađejo.** Oskrbnik evangelijske pokopališča za Sv. Kristofom Gustav Coriakij je prijavil, da je bilo te dni vlomljeno ponoči v njegovo barako na pokopališču, kjer ima spravljeno razno grobarsko orodje. Neznani vlomilci so odnesli več lopat in krampov.

★ **Medenina za zlato.** Delavec Martin si je že dolgo želel zlat prstan; vojak Stefan je imel prstan, toda žal je bil iz pristne medenine. Kljub temu ga je prodal Martinu za zlatega za 100 Din. Ko je pa prstan prišel dobivati malo čuden sijaj, zlatemu prav nič podoben, je Martin ovdal vojaka radi goljufije. Vojak Stefan pa trdi sedaj, da ni Martina nikoli videl, da je prstan Martinu podaril in da je bil ta tedaj zlat, ko ga je prodal. Vsi ti izgovori pa so si tako nasprotni, da se bo vojak prav težko izmazal.

★ **Karambol.** Voznik pogrebnega zavoda je peljal po Pokopališki ulici zaprto kočijo, s katero vozi pri pogrebi duhovščino. Na voglu Dunajske ceste mu je privozil nasproti nek vojak, ki se je s svojim vojaškim vozom zadel v kočijo pogrebnega zavoda. Na kočiji se je ubila 200 Din vredna šipa, na vojaškem vozu pa se je zlomilo osišče. Tudi sicer sta obe vozili precej poškodovani.

★ **Iz polietijske torbe.** V zaporih ljubljanske policije so se včeraj znašli tri dekleta, radi svojega peklica že dolgo znana s policijo. Gostoljubje policije sta uživala še dva berača. — Nekdo je prijavil, da so mu neznan zlikovec razbil s kamenjem okno in napravil 120 Din škode. Neki gospod je napravil zasebno filmsko predstavo, ni pa predložil filma v cenzuro ter se bo moral radi tega zagovarjati. Drugi prestopki so: 3 prekrščenja policijske ure, 1 prestopok obrtnega reda, 2 prestopka zglaševalnih predpisov, 16 prestopkov zoper obratni pravilnik, 2 zoper avtomobilske in 4 zoper cestnopolicijske predpise.

★ **Ni dovolj, če zahtevate pri trgovcu samo žitno kavo.** Teh je več vrst. Če hočete res nekaj okusnega in za zdravje vrednega, potem zahtevajte »ŽIKO«. »ŽIKA« je namreč na specialen način izdelana kava iz rženega slada.

Največja izbira

Črni zimskih sukenj in raglanov po priznani nizkih cenah je gotovo samo pri tvrdki

FRAN LUKIČ, Ljubljana, Stritarjeva ulica

Maribor

□ **Pod mostom.** Pod dravski most se je zatekel ob včeraj naprej Filip Audič, orožniški upokojenec, s svojo ženo in osmimi otroki, ker je bil deložiran iz hiše Huberta Twikla v Krčevini pri Mariboru, Tomšičeva ulica 100-a, kjer je stanoval od leta 1921. naprej, in ni v tamošnji občini nikjer našel strehe. Ta socialni skandal vzbuja upravičeno javno zgražanje, vendar pa na njem ni kriva mestna občina mariborska, ki ni dolžna, da bi poleg lastnih deložirancev skrbela še za deložirance iz okolice, kateri se v zadnjem času vedno pogostejše zatekajo v mesto, ker zanje podeželske občine ničesar ne ukrenejo. Storišeni so potrebni koraki, da se ta zadeva uredi. — Zupan: dr. Juvan.

□ **Pojasnilo.** V našem uredništvu se je oglasil včeraj g. Alojzij Pistotnik, krojaški mojster na Meljski cesti, ter nas prosil za objavo, da nima nobenih sorodstvenih, družabnih ali kakršnihkoli zvez z Ivanom Pistotnikom, o čigar pustolovščinah in tatvinah pri naša časopisje daljša poročila.

□ **Ze mesec dni ga ni od nikoder.** Pred dobrim mesecem že je izginil od doma Zorec Ivan, 14letni deček iz Orožnove ulice. Do danes se še ni vrnil ter so tudi vsa poizvedovanja od strani starišev ostala brezuspešna. Dečka, ki je srednje rasti, črni las in ki ima na sebi rjavo obleko, je bojša izkazal neki 15letni fant Franc K. v Radgono. Izkazalo pa se je, da Ivana Z. tudi tam ni. Vso zadevo ima v rokah tukajšnja policija. — Kakor se zdi, je postal pojav izginjanja za Maribor naravnost značilen in privzema že obliko nanije.

□ **Vinsko trgatve** priredi jutri ob 17 izobraževalno društvo v Studencih pri Gačniku.

□ Staršem! Učence za pouk violine in klavirja sprejema Kat. omladina po znižanih cenah. Prijave se sprejemajo v Omladinskem domu v Cvetlični ulici.

□ Brez potnega lista. Veliko je takih, ki si privoščijo ta luksuz, da romajo po svetu brez potnega lista. Prej ali slej pa jih nekje zalotijo. In ravno Maribor je v tem oziru sila nevarna točka. Tako so včeraj zaprli nekega Andreja T. in Rudolfa M. radi prekoračenja državne mje brez potnega lista. Rudolf M. pretrpeti od strani fašistov G. eniatx rdgove prihaja iz Italije in pripoveduje, koliko je moral pretrpeti od strani fašistov. Za komunisto so ga imeli, zato ni imel miru in je potegnili kar brez potnega lista preko meje, ker bi mu ga Italijani boja itak ne bili izstavili.

□ Iz neugodne kronike. Na Koroški cesti se je onesvestila natakarka Ana K. Prepeljani so jo v sanatorij. — Prevžitar Feliks Grabnik iz Spodnje Volčine je padel z voza ter si pri padcu zlomil desno roko. — 56 letni Ivan Vollmayer, posestnik v Selnici ob Dravi, je pri zbiranju jabolk padel z drevesa in si pri padcu zlomil levo nogo pod kolonom. Odpremlili so ga v bolnico.

Celje

□ Sestanek somišljenikov SLS iz Celja se vrši v ponedeljek, dne 22. oktobra ob 8 zvečer v telovadnici Orlovkega doma. Na dnevnem redu je razgovor o političnem položaju, o delovanju mariborske oblastne skupščine in slučajnosti. Somišljenikom so za sestanek razposlana vabila. Ako ta ali oni vabila ne bi dobili, naj vseeno ne izostane, temveč prav zanesljivo pride. Sestanek sklicuje mestna organizacija SLS, žeteli pa je, da se sestanka udeležijo tudi somišljeniki iz okolice.

□ Nereelna hmeljska trgovina. Iz Savinjske doline nam poročajo: Kakor je sicer stanje na hmeljskem trgu za hmeljarje malo razveseljivo, vendar je imel doslej producent opravka s kupci, ki jim je kolikortoliko lahko zaupal in ki niso gledali v hmeljski kupčiji zgolj prilike za spekulacijo. Letos pa se zdi, da je teh reelnih razmer konec. V dolini se je pojavil kupec, ki skuša sistematično akaplatirati že itak nad cenami razočaranega producenta. Za tega kupca je nekaj časa nakupoval nekdo drugi. Ob nakupu je moral prodajalec podpisati pogodbo, ki med drugim vsebuje klavzulo, ki daje kupcu svobodo, da za dobo 14 dni ostane v dogovoru ali pa dogovor stornira. Naš kmet je zaupljiv in seveda podpisal, ne vedoč za potankosti besedila. Tekom 14 dni so cene padle in kupec je pogodbo storniral. Doslej se je prakticiralo vedno tako, da je kupec ostal v dogovoru brez ozira na padanje cen in to celo, ko je morda nakupil blago v prednakupu, ko mu morda še niti zdaleka ni bil jasen položaj, ki bo nastal ob hmeljski kampanji. Zadnji čas nakupuje ta kupec hmelj potim nekega bivšega uslužbenca preje navedenega posredovalca. Ta nima absolutno nikake kvalifikacije za to trgovino in temu primerno seveda tudi trguje. Reelni kupci kupujejo hmelj običajno tako, da si ga ogledajo na zalogi, včasih pa tudi kupujejo po predloženih vzorcih. Ako se ob dovozu izkaže, da je hmelj drugačne kvalitete, kot je bil ob nakupu, ga kupec zavrne in se s producentom ne spušta v nadaljni razgovor. Ne tako gori omenjeni kupec. On ob dovozu skoro redoma označi kupljeni hmelj za manj vrednega od onega, ki mu je bil kot vzorec predložen, ne zavrne pa hmelja, temveč se s producentom pogaja za isti hmelj, a seveda za nižjo ceno. Velikokrat producent čaka z blagom do večera in slednjiš ali iz jeze ali ker res verjame, da ima kupec prav, blago prda za smešno nizko ceno. — To so nekateri slučajni uzanci, ki jih skuša uvesti ta inozemec in ki prete uničiti ne le zaupanje producenta v trgovca, temveč tudi hmeljski trgovini kot taki silno škodujejo. Poskrbljeno je, da se za te slučaje zainteresira oblast. Smatramo pa, da bi bil najboljši lek proti takemu nedostojnemu postopku, ako bi trgovci cene hmelju primerno dvignili in tako škodljivcu izpodnesli sami tla. To

je letos, ko je ugotovljeno, da ne gre za nikako nadprodukcijo, tem lažje in bi moglo donesti trgovcem le koristi in renomeja.

Dopisi

Jesenice

Koncert. Ako bo jutri ugodno vreme, bo, kakor prejšnjo nedeljo polnoštevilna godba Katoliškega delavskega prosvetnega društva pred kolo dvorom na Jesenicah priredila promenadni koncert s sledečim sporedom: 1. V. Parma: Rokovnjači, koračnica; 2. Rossini: Stabat Mater, II. del; 3. Strauss: Cigan baron, duet; 4. Iv. pl. Zajc: Potpuri iz opere Zrinski; 5. **Fedora, ruska overtura; 6. Schneider: Na straži, koračnica.

Kamnik

Telefonska zveza Kamnik-Komenda-Mengeš-Ljubljana. Od Kamnika proti Komendi postavljajo drogeve za zvezo Kamnik-Komenda-Mengeš. S to zvezo bi bilo zelo pomagano Komendi in Mengešu, Kamniku pa le v slučaju, ako bi se od sedanjega voda Kamnik-Ljubljana izločile Domžale in se priključile celjski progi. Kakor smo poučeni, se poštno ravnanje peča s to idejo in smo g. ravnatelju hvalični ako uresniči ta načrt, ker bi bila s tem proga Kamnik-Ljubljana precej razbremenjena; dosedaj je proga Domžale-Ljubljana tako okupirana, da je v Kamniku dljub vsemu prizidevanju pošte silno težko dobiti kmalu zvezo z Ljubljano. Poštnemu ravnatelju bomo za tako novo telefonsko zvezo Kamničani in okoličani zelo hvaležni.

Metlika

Izlet na Poljsko priredimo prihodnjo nedeljo v Metliki in sicer zvečer od pol 8 v dvorani HP s skioptičnimi slikami in predavanjem, ki ga bo imel g. kaplan Janez Hladnik, ki je Poljsko že sam prepotoval. Upamo, da bo potovanje po papirju in slikah prav zanimivo.

Boj se bje v Metliki med dvema strankama in sicer boj za eno osebo. Redovniki smo kdo bo zmagal. Ako smemo male stvari primerjati z velikimi, je to boj med boljševidi in menjševiki, kakor nekdanj na Rusnem. Večkrat pa se v takih slučajih godi tako, kot pravi pregovor: veliko grmečja, pa malo dežja. In najbrž bo v Metliki isto. Vsaki stvar se obesi na veliki zvon, potem pa takoj utihne, kot bi je nikdar ne bilo.

Zagorje ob Savi

Kmetovalci in posestniki! Kmetijska podružnica v Zagorju sprejema naročila za sadna drevesca do 20. t. m. po izboru, kot ga je podružnica določila na sadnem ogledu. Naročila sicerjemo: g. Kolenc A. v Zagorju, g. Drnovšek M. in Forte I. v Kotredu ter Ašič A. na Lokah. 21. t. m. in 28. t. m. od 8.—10. bo vpisovanje v kmetijsko-nadljudvalno šolo v zagorski šoli. Sprejemajo se mladeniči iz zagorske, kotredžeke in ržiške občine v starosti od 16.—24. leta. Vršila se bo vsako sredo od 13.—16. in ob nedeljah od 8.—11.

Mekinjje. Na žegnansko nedeljo (21. t. m.) po večernih krog pol treh pop. bo v Mekinjah odkritje spominke plošče petindvajsetim padlin in pogrešanim vjakom iz občine Mekinje: slavnostni govor bo imel g. Fr. Bonač. Po končani slavnosti prirodi Prosvetno društvo igra »Mlinar in njegova hči« v pokritje stročkov. Spomenik je iz črne granita, vzdian v cerkven stolp ter nosi spodaj izrek: Nič ni Bogu daleč in znano mu je mesto, kjer nas bo k življenju obudil. Misel je povzeta iz besed sv. Monike, ki se je — umirajoč daleč od svoje domovine — tolažila z mislijo, ki jo vsebuje navedeni izrek. Tem potom se k odkritju vabijo tudi sosednja prosvetna društva kakor tudi vojni invalidi.

Ne zamudite

znatnega popusta na vsa oblačila, pri Jos. Rožina, Ljubljana.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Sobota, 20. oktobra: 12 Reproducirana glasba in borzna poročila; 18.30 Delavska ura: Naloge in cilji socialnega zavarovanja, predava predsednik OUZD Mihael Krek; 19 Nemščina, poučuje dr. Piskernikova; 19.30 Tretja presojevalna pot v duševni svet, predava vseučil. prof. dr. Veber; 20 Koncert akademskega okteta: 1. Juvanc: Slovenska zemlja, 2. Mirk: Katrica, 3. Adamič: Kregata se baba in devojka, 4. Risto Savin: Kosa; 5. Foerster: V brezupnosti; 6. Adamič: Zdravica; 7. Adamič: Anzer, 8. Gerčič: Srbska narodna, 9. Adamič: Voznica; 10. Marolt: Vigred; 11. Marolt: Ljubi konja jaše; 12. Šonc: Na srčku bolan. Veseli prizori izvajata g. Cesar in Plut, člana kr. gledališča. 21.30: Poročila. Nedelja 21. okt.: 12: Reproducirana glasba. — 15.30: Lahka glasba. Literarni popoldan: a) Milčinski, b) Svoje spise bereta Janez Jalen in N. Velikonja. — 16.30: Komedija v enem dejanju, igraata gg. Danilo in Lipah. — 19.30: Prenos »Boccaccia« iz opere. — 22.30: Poročila.

Drugi programi

Sobota, 20. oktobra. — 20.35 Komorni koncert. — 21.50 Muzikalne uganke. — Breslau: 16.30 Odlomki iz modernih operet. — 20.15 Večerna zabava. — 22.30 Plesna glasba. — Praga: 16.30 Popoldanski koncert. — 19 »Hofmannove pripovedke« (Offenbach). — 22.25 Ciganska glasba. — Leipzig: 16.30 Popoldanski koncert. — 20 Koncert nemških ljudskih pesmi. — Stuttgart: 13 Opoldanski koncert. — 15.15 in 16.35 Zabavna glasba. — 20 Recitacija balad; vesela glasba; plesni koncert. — Bern: 17 Orkestralni koncert. — 20 Prireditelj dramatikov in mandolinjskega zbora. — 22. Orkester. — Frankfurt: 16.35 Operetna glasba. — 20.15 Kino in kinoglasba pred 15 leti. — Brno: 19.15 »Hofmannove pripovedke«, opera. — 22.25 Ciganska glasba. — Rim: 20.45 Izvajanje biblične opere v 1 deli, in komedije. — Langenberg: 17.45 Orkestralna glasba. — 20 Vesel večer. — Berlin: 16.30 Zabavna glasba. — 20 »Nemški malomeščani«, veseloigra; nato plesna glasba. — Dunaj: 11 Koncert kvartetne glasbe. — 16 Koncert dunajskega konc. orkestra. — 19.15 Komorna glasba. — 20.05 »Hanice pot v nebesa«, sanjska igra v 2 deli. (G. Hauptmann); nato orkestralna glasba. — München: 17.30 koncert pesmi. — 19.30

Rabite
Tungsram
barium-elektronke

Gospodarstvo

Pomanjkanje vagonov tudi drugod

V Avstriji je nastalo obično pomanjkanje vagonov: začeli so se veliki prevozi kuriva, ki drugače pridejo želez koncem oktobra in avstrijskim železnicam primanjkuje za prevoz premoga vagonov. To pomanjkanje vagonov je povzročilo dvig cen premoga. Ze lani začetkom novembra je prišlo do običnega pomanjkanja vagonov, pa si je morala avstrijska železniška uprava izposoditi vagonne iz Nemčije. V poljski Zgornji Šleziji je pomanjkanje vagonov naravnost katastrofalno in tudi v Nemčiji zadnje čase nekateri premogovniki ne morejo popolnoma kriti svojih potreb. Na Češkem je na primer proti koncu pret. tedna bilo dostavljenih samo 60—70 odst. potrebe. — Iz teh podatkov je razvidno, kako občutno pomanjkanje vagonov vlada tudi drugod, pa se vendar za to ne iščejo vzroki v politiki, ampak v seziskem povečanju potreb, kar je edino pravilno.

Statistika del. zavarovanja

Iz knjige »Središnji urad za osiguranje radnika v Zagrebu 1922—1926« posnemamo o delavskem zavarovanju naslednje, tudi za gospodarstvo zanimive podatke:

Skupno število zavarovanih delavcev je znašalo 1. 1926 (v oklepajih 1927): v Sloveniji 79.687 (86.909), v Hrvatski 150.777 (164.187), v Vojvodini 77.184 (79.770), v Bosni 62.024 (68.870), v Srbiji 78.887 (84.447) in v Dalmaciji 23.101 (27.301), skupaj 474.610 (511.493).

Število vseh članov Suroza je znašalo 80. junija 1927 516.846, rudarjev je bilo istočasno v naši državi 15.387, železničarjev pa 75.100, skupno torej 687.333 delavcev ali 5.3% vsega prebivalstva. V Sloveniji je delavcev (brez železničarjev, ki jih je zavarovanih v humanitarnih fondih prom. ministrstva 13.200 po številu) 103.385 ali 9.79% vsega prebivalstva, v Hrvatski 6.07%, v Vojvodini 5.98%, v Dalmaciji 4.03%, v Bosni 4%, v Srbiji 5.98% in v Črni gori 1.69%, v celi državi pa 4.69%.

Zlasti zanimivi pa so podatki po okrajih: na 100 prebivalcev pride v Surozu zavarovanih delavcev in rudarjev: mesta Ljubljane 34.75%, Celje 32.72%, Maribor 30.47%; okraji (oblasti ljubljanske): Laško 21.32%, Radovljica 16.87%, Kranj 14.41%, Kamnik 9.67%, Litija 8.59%, Ljubljana okolica 6.88%, Logatec 6.05%, Kočevje 6%. Novomesto 5.39%, Radežice 5.34%, Krško 4.29% in Črnomelj 3.11%, skupaj 11.47%; mariborska oblast: mesto Ptuj 24.25%, Dravograd 14.68%, Slovenjgradec 14.53%, Celje okol. 10.51%, Maribor desni breg 7.93%, Klenčice 6.64%, Ljutomer 5.72%, Maribor levi breg 4.2%, Gornji grad 4.15%, Šmarje 3.78%, M. Sobota 2.8%, Ptuj 2.55% in D. Lendava 2.25%, skupaj 8.08%; vsa Slovenija 9.79%.

Zelo veliko ind. delavcev in rudarjev izkazujejo tudi tele oblasti: prva je ljublj. 11.47%, sledi belgrajska 9.25%, zagrebška 8.92%, sarajevska 8.92%, bačka 7.78%, mariborska 7.41%, osješka 6.19% itd., najmanj pa kosovska 0.35%, vranjska 0.47%, užička 0.69%, brogalniška 0.86%, podrinska 0.95% in raška 0.99%.

Uvoz hmelja v Nemčijo. Leta 1927 je znašal uvoz hmelja v Nemčijo 48.635 stotov za 32 milijonov mark, od tega iz CSR 31.484 stotov za 22.2 milijonov mark, iz naše države pa 8007 met. stotov za 4.5 milj. mark. V prvih sedmih mesecih tega leta je znašal uvoz hmelja iz CSR 9.507 met. stotov, in iz Jugoslavije 5.916 stotov (po 100 kg.) iz poročila našega generalnega konzulata v Nemčiji je posneti, da bo treba, če se hočemo uveljaviti na nemškem trgu, posvetiti veliko pozornost ne samo kvaliteti hmelja, ampak bo treba začeti že pri obiranju in pakovanju blaga. Napram letu 1926 se je lamski hmelj poslabšal.

Izredni občni zbor Nihaga se vrši 28. t. m. ob 12; vršile se bodo volitve novih članov uprave in nadzorstva, ki zastopajo državni erar. (Kakor znano ima od 560.000 delnice Nihaga — po 50 Din — država 140.000 komadov. Op. ur.).

Jugoslovska skilcuje za 8. november ob 11 izreden občni zbor v Kranj, kjer bo volitev enega upravnega svetnika.

Tujski promet. Po najnovejših podatkih je bilo na gornjem Jadranu v prvih 8 mesecih t. l. 31.314 gostov, ki so prebivali tam skupaj 458.278 dni. Če računamo dnevno potrošnjo na 100 Din so prinesli ti tuji najmanj 46 milijonov Din denarja v našo državo.

Razširjenje postaje v Vinkovcih. Zaradi vedno bolj naraščajočih potreb se v Vinkovcih gradi nova razširna postaja, ki bo dolga 12 km. Stroški so proračunani na 10 milj. dinarjev.

Nova tvornica slada v Jagodini. Parna pivovarna in tvornica slada Mih. Kosovljaniča d. d. v Jagodini bo še to jesen začela z gradbo nove sladarne na mestu stare, ki je letos pogorela.

Nova železna industrija v Zenici. Svoječasno smo poročali, da namerava Krupp zgraditi veliko železarsko tovarno v Zenici z milijonskimi investicijami. Toda nadaljnega ni bilo več slišati. Sedaj pa poročajo iz Beograda, da se vrše pogajanja med našo državo in nekimi češkimi tovarnami za ustanovitve tovarne, posebno za tračnice. Instalacije za tovarno so naročene iz reparacijskega naslova in so že deloma prišle.

Borza

19. oktobra 1928.

DENAR

Devizni promet je bil danes znaten, zlasti v devizah Curih in London. Izmed tečajev je ponovno omeniti oslabljenje Londona, zlasti pa Dunaja. Zabeležiti je nadalje zanimiv pojav, da ni bilo danes zaključenega privatnega blaga, ter je vso potrebo krila Narodna banka.

Prevoz, drva, boks, havas, premog in ogelje — „ILIRIJA“
Vilharjeva cesta (za Glavnim kol.), Kvalita Petra trg 8.
Miklošičeva cesta 4 — Telefon šte 2830

mil Matijo. Našel je tega še na postelji, ko je še smrčal in razvil se je sledeči razgovor: »Matija vstan! Matija pomane očel, pogleda Mrkuna, pa de: »Kaj pa bo?« »Saj veš, kaj bo. Denar si mi vzel.« Matija pa hud: »Ti hudič ti, boš ti mene dolžil. Te bom žandarjem medlal!« Toda Mrkun se ne da kar tako. Odločno odbije: »Le me daj. Saj bom tudi jaz tja prišel. Se bomo pa videli, ho!« In so se res, ker je bil Matija res toliko drzen, da je šel očeta tožiti orožnikom, kako da ga dolži tatvine. No, nazadnje, ko se je videlo, da pač drugače ne gre, sta fanta vse priznala. Toda glejte: Janez ne ve nič, ni videl nič, ni slišal nič, on je spal... Le to va, da je oča kazal tisočake, da je Matija pome-

Zagreb. Berlin 1355—1358, Curih 1094.10 do 1097.10, Dunaj 798.80—801.80, London 275.77 do 276.57, Newyork 56.805—57.005, Praga 168.35 do 169.15, Trst 297.19—299.19.

Belgrad. Berlin 1355—1358, Budimpešta 9.9145—9.9145, Curih 1094.10—1097.10, Dunaj 7.930—8.030, London 275.77—276.57, Newyork 56.80—57, Pariz 221.37—223.37, Praga 168.35—169.15, Trst 297.20—299.20.

Curih. Belgrad 9.1275, Berlin 123.80, Budimpešta 9.9145, Bukarešt 3.13, Dunaj 72.98, London 25.196, Newyork 519.55, Pariz 20.2875, Praga 15.995, Solija 3.75, Varšava 58.20, Trst 27.215.

Dunaj. Belgrad 12.495.

Devizni tečaji na ljubljanski borzi

19. oktobra 1928.

	popraš	pon.	srednj	sr. 18. X.
Amsterdam	—	2282.75	—	—
Berlin	1355.—	1358.—	1356.50	—
Bruselj	—	791.35	—	—
Budimpešta	—	992.95	—	—
Curih	1094.10	1097.11	1095.60	1095.60
Dunaj	798.30	801.30	799.80	800.—
London	275.77	276.57	276.17	276.18
Newyork	56.84	57.04	56.94	56.94
Pariz	—	222.37	—	—
Praga	168.35	169.15	168.75	168.77
Trst	297.25	299.25	298.25	—

VREDNOSTNI PAPIRI

Ljubljana. Celjska 158 den., Ljublj. kreditna 128 den., Prastrediona 920 den., Kred. zavod 175 den., Veveče 110 den., Ruše 260—280, Stavnica 56 den., Sešir 105 den.

Zagreb. Drž. pap.: vojna škoda ar. 434—436, kasa 434—436, termini: 11. 442, 12. 444—445.50, 2. 452.50—456, 7% inv. pos. 85—85.50, agrari: agrari 53.75—56.— Bančni pap.: Hipo 57.50—58, Poljo 17—18, Hrv. 58, Kred. 85, Jugo 88—88.50, Ljublj. Kred. 126, Medjun. 57.50, Nar. 7000—7100, Prastred 910—925, Srpska 151—152, Zem. 120—140, Etno. 160—180, Obrt 38—39, Ravnagora 80.— Ind. pap.: Guttman 200—205, Slavonia 6—6.25, Slav. 100—105, Danica 150—152, Drava 545—580, Sečera 480—485.50, Osi. ljev. 190, Brog. vav. 80—81, Union 300, Isis 22—24, Ragusea 470—477.50, Trbovlje 475—495, Veveče 110—115, Nar. sum. 20—25, Piv. Sar. 250—280, Narod. Mlin. 19.50.

Dunaj. Podon.-savska-jadr. 84.25, Alpine 43.10, Trbovlje 61, Kranjska industr. 37.15, Slavex 12.20, Slavonija 0.75.

Žitni trg

Razmeroma nizka cena za promptni pšenico nikakor ni producentom po volji in vsi pričakujejo za poznejše mesece višjih cen. Zato se sedaj vzdržujejo ponujanja. Naš konzum je zelo previden pri nakupovanju in se ne spušta v spekulacije. V kupčiji vlada mrtvilo; cene so neizpremenjene. Lapska koruza se ponuja za prompt ter terminsko dobavo do februarja po 290—295 Din Rakek, ta za naše kraje najbolj konvenira, vendar se naš konzum radi govoric o odpravi uvozne carine za koruzo vzdržuje nakupa. Moka (srednje vojvodinske znamke) notira 365—370 Din.

V Ljubljani notirajo: Dež. pridelki (vse samo ponudbe, slov. post., dob. prompt., plač. 30 dni): pšenica bač. 78—80 kg 2% 302.50—305, oči. 302.50—305, nov. 307.50—310, moka 0g vav. bl. lko Ljubljana 430—435, rž 73—74 kg, uzanačna 295—297.50, oves bč. zdrav rešetan 295—300, koruza 347.50—350, amer. 317.50—320, ajda zdrava domača 300—305, ječmen bč. 70—71 kg, 315—317.50.

Zaključek dva vagona pšenice in en vagon moke. Tendence neizpremenjena.

Novi Sad. Pšenica bč., gr. bč., bč. post. sr. 252.50—255, bn., bn. Vršac 247.50—250; ječmen 255—260, pol. 285—290; oves bč., sl. 250—252.50; koruza dec. jan. 257.50—262.50, marec-april 285—290; seno bč. post. 115—117.50, bos. 102.50—107.50; moka 0g 357.50—357.50, 2 337.50—347.50, 5 317.50—325, 6 270—280, 7 250—260, 8 205—215; otrobi bč. 180—185, bn. 180—185. Tendence: neizpremenjena. Promet: 132 vav. pšenice, 7 ovs, 12 moke, 2 fižola, 3 otrobov.

Budimpešta. Tendence: evrsta Pšenica okt. 25.70, marec 28.28—28.26, zaklj. 28.26—28.28, maj 29—29.02, zaklj. 29.02—29.04; rž marec 27.06—26.96, zaklj. 26.98—27, maj 27.40—26.93, zaklj. 27.36—27.38, okt. 25.02—24.70, zaklj. 24.70—24.72; koruza maj 29.76—29.82, zaklj. 29.74—29.76, julij 30.36—30.40.

Lesni trg

Na ljubljanski borzi je bilo zaključenih pet vagonov žamnih bukovih plohov. Nadalje se iščejo hrastovi hlodi od 30 cm naprej po 350—400. Tendence neizpremenjena.

Živina

Živina. Na zagrebškem sejmu so cene živini narasle za 75 par pri kg, to pa samo za najboljše kvalitete, dočim so ostale druge kvalitete neizpremenjene. Raznesla pa se je vest, da je uvoz naše žive in zaklane živine v Italijo prepovedan. Izkazalo pa se je, da je bila ta vest neresnična. Nastala pa je tako, da so na Reki nekega dne zaprli mejo za uvoz naše živine, drug dan pa jo zopet odprli.

Kakor smo že poročali, je bil v Varšavi ustanovljen sindikat za izvoz poljskih prašičev na Dunaj in v Prago. Glasnica znaša 250.000 zlatov (ca 15 milj. Din). Sindikatu je pristopila večina poljskih interesentov in bo urejeval vse izvoz, izvozne kontingente in razširjenje razporeditve. Sindikat ima namen doseči članom boljše cene in večjo fin. neodvisnost. Po načrtu sindikata bo kontingentiranje sledeče: 50% iz Galicije, 30% iz Pomorjanske in 20% iz Poznanja.

žiknil, da mu je potlej, ko sta ga pod roko gnala čez polje, celo rek: »Denar mi vzemiva!« — toda potlej je v krompirju spal. Karkoli ga vpraša sodnik važnejšega, on ne ve, on je spal... In ta zaspane ima še srečo, da ga oča Mrkun nočejo priznati za tat, četudi sam prizna in pove vse, kako je bilo tisti večer. Oča Mrkun naivno gledajo predsednika, ki jim, gluhim, razlaga to reč. »Ta ga ni vzel pravilo.« »Zakaj pa ne?« vprašuje predsednik. »Zato, ker ga je on...« In tega argumenta si oča ne dajo izbihi iz glave. Sledila je sodb, da bo Matija, ki je k tatvini nagovarjal, sedel dva meseca, Janez pa, ki je listino z denarjem vzel, tri mesece v ječi.

Sveta življenje in vrvenje

Carica Marija Feodorovna

Pokojna ruska carica Marija Feodorovna, ki je te dni umrla v Kopenhagenu, je bila danska princezinja Dagmar, hči danskega kralja Kristijana IX. in teta sedanjega kralja Kristijana X., dalje teta cesarja Viljema II. in angleškega kralja Jurija V.

L. 1866., ko je štela 19 let, se je poročila s takratnim ruskim prestolonaslednikom Aleksandrom Aleksandrovičem. 14 let kasneje so carja Aleksandra II. na petrograjskih ulicah umorili in Marija Feodorovna je ob strani svojega so-proga postala ruska carica.

Po 13-letni vladi je umrl Aleksander III. v 50. letu svoje starosti za neko skrivnostno boleznijo. Vse življenje ga je preganjal strah pred nasilno smrtjo; v svojih palačah in gradovih si

bitni požar. V ta namen se zveže s posebnim toplomerom. Ako v prostoru nastane požar ter se zviša toplota do neke določene stopnje, pokliče avtomat gasilski urad ter naznani: »Govori avtomat, ker je na številki tej in tej nastal požar.«

200 letnica grenlandske naselbine

Letos obhaja »glavno mesto« Grenlandije — Godthaab 200-letnico svoje ustanovitve. Šteje 380 oseb. Norveški misijonar Janez Egede, ki je bil župnik na Lofotih, je odšel l. 1721. na Grenlandijo, da bi spreobračal Eskime. Sedem let na to je na zapadni grenlandski obali ustanovil naselbino, ki jo je nazval Godthaab (Dobra nada). Najprvo je naselbino podpirala neka trgovska družba, potem jo je pa vzela v svojo zaščito švedska vlada ter dovolila kredite za najnujnejše zgradbe. Na celi Grenlandiji je samo 15.000 prebivalcev, od teh 380 v glavnem mestu. V Godthaabu je semenišče, tiskarna in misijonska postaja. Ves otok pokrivajo ogromni ledeniki, ki puščajo na zapadu 100 do 130 km, a na vzhodu 15—30 km širok rob za naseljevanje. Z ledenikov se lomijo v morje ogromne ledene gore, ki jih morskimi tok zanaša potem proti jugu.

Moderna odiseja

Meseca februarja leta 1917. je pri Kemmelbergu v Flandriji eksplodirala granata in ranila angleškega vojaka Charlesa Peacey na glavi. Rana se je vojaku zacelila, toda izgubil je spomin. Kot invalida so ga poslali nazaj na Angleško. Peacey, ki je na svoje prejšnje življenje popolnoma pozabil, se ni vrnil k svoji družini, marveč se je kot mornar udinjal na parniku »Flavda«. Svojo službo je opravljal popolnoma redno. Ko pa je parnik pristal v luči Portland v Ameriki, je Peacey odšel na suho in se ni več vrnil na ladjo, ki je brez njega odplula. Peacey je blodil po cestah, dokler ga niso odvedli v bolnico — zopet se ni mogel spomniti, ne kdo je ne odkod. V bolnici so zdravniki že obupavali, da bi ga mogli ozdraviti, ko je eden izmed zdravnikov izjavil, da bo poizkusil še z nosno operacijo. Operacija se je posrečila. — Peaceyu se je vrnil spomin. Povedati je vedel svoje ime, rojstni kraj, družinske razmere in nesrečo,

Kardinal Cerretti, papežev zastopnik na svetovnem evharističnem kongresu v Sidneju, govori sklepno molitev pred katedralo v mikrofoni.

je dal zgraditi skrivne celice, v katerih je menjaje prenočeval. Dejansko je bil to edini ruski car, ki je umrl naravne smrti.

Tako je postala Marija Feodorovna s 46 leti vdova ter je morala nato 20 let živeti ob strani carice Aleksandre Feodorovne, rojene princezine Hessenske, s katero sta se bridko sovražile. Ti dve ženi sta se ves čas neizprosno borili med seboj za slabiča carja Nikolaja II. Pod tem tihim bojem se je stresala vsa Rusija. Zgodovina zadnjega ruskega carja v bistvu ni drugo, nego njegovo nihanje med materjo in ženo.

Med vojno se je morala carica vdova slednjič udati premoči svoje tekmovalke in oditi iz Rusije. Umaknila se je na svoj grad Amalienberg na Danskem, kjer je potem dobila naznailo o strašnem koncu svojega sina in njegove družine. Tega ni mogla pojmiti ter se ji je omračil um. Zanj je Nikolaj z otroci še vedno živel in vedno so ji morali pripovedovati o vnučkih. Ob svoji lanski 80-letnici je prejela od carja in prestolonaslednika Aleksejeva prisrčne častitke.

Avtomat kot telefonist

Na mednarodni razstavi za iznajdbe v Londonu je med drugim razstavljen avtomat, ki opravlja službo telefonista. Če n. pr. v uradu ali zasebnem stanovanju ni nikogar, ko kliče telefon, potem sname avtomat slušalo in govori. Aparat je iznašel londonski inženir King. Sestavljen je iz žic, zvoncev, gramofonskih plošč in sprejemnih aparatov, ki jih vse oživlja elektrika. Če se oglasi telefon, a ni nikogar blizu, potem sname aparat slušalo in pove: »Govori avtomat. Oseb ni doma. Prosim, povejte svoje ime in svojo telefonsko številko. Če tisti, ki je klical, prošnji ustreže, sprejme njegov odgovor posebna plošča na avtomatu. Ko se lastnik telefona vrne, more natančno ugotoviti, ali so ga klicali in kdo. Če je aparat v službi v trgovini, more, če kliče telefon, povedati: »Zapiramo ob 6; jutri ob 8 bo zopet odprto.« — Slednjič more tak avtomat sam naznaniti more-

Novoporočeni japonski prestolonaslednik in njegova žena v državnem oblačilu.

V dveh - treh vrstah

Za odpravo smrtnih kazni v Nemčiji. Nemški parlament pretresa načrt v reformi kazenskega prava. Ob tej priliki se vrši velik propaganda za odpravo smrtnih kazni. Sedaj se je v tostvarnem odseku državnega zbora izrekel za odpravo smrtnih kazni tudi nemški državni justični minister Koch.

Hünfeldov polet v Tokio. Nemška letalca Hünfeld in Lindner sta 17. t. m. zvečer startala v Sanghaj-ju za polet v Tokio. 18. t. m. ob pol 3 popoldne (jap. čas) sta v okolici Sanghaj-ja zasilno pristala. Vihar jima je letalo »Evropa« težko poškodoval.

Francoski vojaški balon z dvema častnikoma je izginil na manevrih pri Nevers, ker se je utrgala vrva.

Papež proti boksanju. Listi razširjajo vest, da bo sv. Oče uvedel akcijo proti boksanju, ki ga smatra kot preostanek barbarstva.

Ostanek »Lathama«. Ribiški čoln »Leif« je našel nad 64. stopnjo severne širine in 8. stopnjo vzhodne dolžine bencinsko posodo Amundsenovega letala »Latham«. Na posodi je bilo par vrstic napisanih s svinčnikom, a se da razbrati le še beseda »Acci«, ki bi utegnila pome-

Oceanski letalci Köhl, Fitzmaurice in Chamberlain na zrakoplovni razstavi »Hac« v Berlinu.

granato. Odpustili so ga iz bolnice in Liga vojnih udeležencev mu je preskrbela sredstva za potovanje v domovino. Mož se je po 11 letih vrnil v svoje rojstno mesto Gloucester. Tu pa ni našel več na domu svoje žene, ki je bila poročena z drugim in je imela v drugem zakonu štiri otroke. Starši so umrli. Silno potrj je Peacey šel obiskat svojega zadnjega ožjega sorodnika — gluhonemega brata. Ko je le-ta videl prihajati brata, ki so ga imeli vsi že dolgo za mrtvega — je v silnem duševnem pretresu pravič v življenju izpregovoril.

Köln v številkah

Köln ob Reni je po prostoru, ki ga zavzema drugo nemško velemesto in po veroizpovedanju najbolj katoliško mesto ter dejansko središče nemškega katoliškega prebivalstva. Med 684.000 prebivalci je 538.000 ali 77% katoličanov, 130.000 ali 18,5% protestantov in 16.000 ali 2,3% judov. Mesto zavzema 251,24 štirjaskih kilometrov. Splošno, davku podvrženo premoženje znaša okroglo 2 milijardi mark, to je približno 14 milijard dinarjev in zavzema po gospodarski moči med nemškimi mesti četrto mesto. Milijonarjev je v Kölnu 75.

Splošno znan skupuh se je dal pregovoriti, da si je omislil radio-aparat. Cez nekaj časa so ga prijatelji vprašali, kako je z njim zadovoljen. »O prav zadovoljen sem z njim in dobro se da poslušati, le to me jezi, ker so žarnice preslabe, da bi se dalo brati pri njih.«

stran ohromela. Sudermann je malone dovršil novo dramatično delo.

Srednješolec pred sodiščem zaradi umora. Pred porotnim sodiščem v Essenu na Westfalskem se je začela glavna razprava proti dovršenemu srednješolcu Hussmannu, ki je obtožen, da je umoril svojega sošolca, rektorjevega sina Daubja, ko sta se vračala ponoči z matematskega večera. Hussmann dosledno taji vsako zvezo z umorom. Sošolci izpovedujejo o njem, da je navidez miren in krotak, v resnici pa brutalen, ki je svoje součence rad kruto mučil, posebno Daubeja. Obtožnica pravi, da je Hussmann zalezoval Daubeja iz perverznih namenov.

Maksim Gorkij v Berlinu. Maksim Gorkij, ki v spremstvu svojega najstarejšega sina potuje na jug, leži bolan v nekem berlinskem hotelu.

Francoski vojni proračun za l. 1929. znaša 7.680.000.000 frankov, za 849 milijonov frankov več nego letošnji.

»Grof Zeppelin« se vrne v Evropo, kakor hitro bodo dovršene poprave na njem, kar se zgodi po priliki v 10 dneh. Dr. Eckener upa, da bo zmogel pot v Evropo zaradi ugodnejšega vetra v 3 dneh.

Grof Ferdinand Zeppelin, iznajditelj zrakoplovnega sestava »Zeppelin«, v poveljniški gondoli. Grof F. Z. je umrl 15. oktobra 1924.

Razjarjen kmet: »Kaj pa vendar mislite, gospa? Najprvo vam dovolim, da postavite svoj šotor na mojem travniku, vi pa niti toliko niste obzirni, da bi zaprli leso za seboj, marveč mi izpustite vso govejo živino.«

Nedeljska izletnica: »Oprostite, prosim vas. To nisem zakrivila jaz, pač pa moj mož, ki ima navado, da spi vedno pri odprtih vratih.«

Izobrazen glasbenik se je na neki slavnostni prireditvi silno dolgočasil. Posebno ga je dražil neki pevec, ki je silno slabo pel. Glasbenik se ni mogel premagati ter je rekel svojemu sosedu: »To je vendar od sile, kako ta človek napačno poje.« — »Oh, to je uboga para, ki ne sliši kaj poje, ker je gluha.« — »Ali bi mu potem ne mogli reči, da je pesem že pri kraju?«

Mlad časnika je napravil izlet na deželo in na polju naletel na kmeta, ki se mu je zdel omejen in neveden. Ustavil se je ter mu voščil dobro jutro. »Lepo jutro imamo, kaj ne,« ga je govoril. »Prav lepo,« je odvrnil kmetič ter se naslonil na vilo, »a danes bomo imeli še dež.« »Tako? Iz česa pa to sklepate?« je oveseljen vprašal mladi žurnalista ter brž vzel svinčnik v roko. »Gotovo se ravnam po pregovoru: Rdeča zarja, pastirja opozarja, kaj ne?« »O nikakor ne,« je odvrnil kmet, »pač pa sem sinoči radio poslušal in pa vsi današnji jutranji listi imajo to napoved.«

Kapitol v Washingtonu, o priliki »Zeppelinovega« obiska.

Počet svetovnega štedilnega dneva. — Dne 31. t. m. se bo vršil 4. svetovni štedilni dan, ki ima namen pospeševati zmisel za štednjo.

Za duha in srce

Ljubljanska drama: Noblova nagrada

Komedija v štirih dejanjih. Pisal Kjalmar Bergmann. Prevel Fr. Albrecht. Režiser Ciril Debevec.

»Noblovo nagrado« lahko spričo današnje plitve komedijske literature imenujemo klasično delo. Ni sicer izredna umetnina, vendar pa se radi svoje- ga za življenje zmiselnega motiva in prav dobrega oblikovanja približuje prvotnim komedijskim vrli- nam. Zgodba nam predstavlja genialno družino, ki živi samo v svojem duhovnem svetu, za dejanskimi razmerami, posebno z gospodarstvom pa je v nepre- stanem nasprotju. V veseljem vrisu žive, kadar je vse prav, do tal so potrti, kadar potrkajo resne razmere na vrata. Tem ljudem gospodinjti teta, ki večkrat ne ve, odkod vsiti in tako si pomaga z na- pačnimi menicami. Na vsi sreče, ko se dobi No- belovo nagrado, pridejo ponarejeni podpisani na dan; drug drugega sumijo, in drug za drugega bi se vsak rad žrtvoval. Ko je teža v rodbini najhuja in ko se oče hode odpovedati javnemu priznanju, ki bi ga tudi gospodarsko rešilo, se obtoži teta in jim pove vsem in vsakemu, kar jim gre. Doslednost v v zapletu in razpletu in prav vzorna odrska eko- nomija, ki mojstrsko kaže oder kot komentiran in posebno urejen svet, so odlike tega dela. Pisatelj je kljub strogemu motrenju svojih oseb položil vanje toliko toplote in življenjske resničnosti da prav živo čutimo z njimi.

Upričoritev je bila v izdelavi jasna in živa. Ritmika dejanja pa je pretirana, kajti nekateri pri- zori so mnogo prehrupni drugi mnogo pretiati, da bi povsem zadovoljili. O igravcih lahko rečemo, da so vloge pravilno zajeli, vendar so jih nekateri opremili s premočnimi zunanji poudarki. Najbolj umirjena in resnična sta bila g. Rogoz kot starejši Švedenhielmov sin, in ga. Medvedova kot teta Marte. G. Rogoz bi bil topot lahko merilo, po ka- terem bi bilo treba po stopnjah uglasiti druge osebe. Tako uravnovešene igre vidimo redko. G. Jan kot poročnik bi bil potreboval malo bolj gladkega na- stopa, zlasti proti koncu; gđ. Debelakova je v prav sprejemljivih oblikah podajala »teatrsko go«. Stari Švedenhielm g.-a Skrbniška je poln močnih ka- rakternih črt. Veseljaško genialnost je še posebej poudarjal; za vsebinsko označbo igre je to skoraj komentar, za popoln užitek, pa je takega komen- tarja preveč. G. Lipah je igral Eriksona, usodnega pozvanca v komediji. Z nevsiljivo mirnostjo in zadržano rezkostjo je gibal dejanja in pravo intere- siranost in odločitev. Nevesta, sicer ni toliko po- membna oseba, pa jo je gđ. Juvanova igrala pri- jetno in pametno. Dober žurnalističevski tip je nastu- diral g. Sancin, dasi je ta interesevski za igro samo predolg in preveč poudarjen. Zelimo, da se igra bolj umiri, ker bo potem prav dobra. F. K.

Srbski književni Glasnik, knjiga XXV, broj 4. 16. oktobra 1928 prinaša: Crno vrelo, pripovetka, Djanko Šimunović; Preobraženje, pripovetka Milan Kašanin; Nečasna radost, pesma, Ranko Mladenović; Drvored, pesma, Frano Alfirevič; Samoča, pe- sma Nikola Šop; Socialni pokret u srpsko-hrvatskom realizmu, Mišo Savković; Tajna Albrehta Dürer- ja, Miloš Crnjanski; Revizija ustava, dr. Drag. Arandjelović; Da li je rešeno istočno pitanje, A. Pogodin. Kulturni pregled: Kongres orientalista v Oksfordu (Hr. Bajraktarevič) — Nekropola u oko-

lici Ohrida (Dr. Miloje Valjić). — Politični pregled: Izumiranje sa Nemačkom — Grčka politika paktova.

Nova Revija (God. VIII. Br. III.), najboljša hrvatska katoliška revija, ima sledečo vsebino: Kr- žanič Dr. F. K. Nova riječ Sv. Oca. — Stipančić J.: Povjesni separatizam Herceg-Bosne i Dalmacije. — Nola F. K.: Pod barjakom Malthusovini. — Ro- gošić Dr. F. R.: Rodno mjesto sv. Jeronima. Kul- turni pogledi: Kratki osvrt povodom seljačkog vođe u Hrvatskoj g. S. Radića. S. 291. — Ujedinjenje cr- kava i ruska pravoslavna crkva. S. 293. — Papa i Marks. S. 294. — Odgovor g. popu Milanu Tri- šiću. S. 296. — Sv. Otac Papa i kinesko pitanje. S. 299. — Dr. Held o vjeri i državi. S. 300. — Zena u Rusiji. S. 303. — Primjeri velegradskog prazno- vjerja. S. 304. — Još o tome: Može li patriotizam biti svrhunaravna krepost? — Sledi Književni pre- gled, Vestnik po katoliškom svetu in Chronique re- ligieuse en Yougoslavie.

»Hrvatska Prosvjeta« (God. XV. Br. 9.), lepo- slovna serija hrvatskih katolikov, je topot posve- čena jubileju Društva Svetega Hieronima. Dr. Josip Andrić opisuje delo tega cvetočega književnega udruženja. Petar Grgec objavlja zanimiv članek o Demokracizaciji hrvatske književnosti.

Život, katoliška hrvatska revija. Izšel je 4. zv. s sledečo vsebino: A., Četiri najveća pjesnika i upliv vjere. — I. Bock. tako zvana Barnabina po- slanica. — F. Sanc. Temelj uspeha i neuspjeha u filozofiji. — J. Vrbaneč. Idejni razvoj pok. I. Mer- za. — Krematorij ili pokapanje? — S. Teorija o kr- šćanskoj umjetnosti. — S. Kako biljke brane svoj- med. Henrik Ipsen. — Književnost. — Hrvatska bibliografija.

Dr. Josip Čelan: Umetnost Vladimira Nazora; Šibenik 1928; 15 Din. — Dobra ocena osebnosti in karakteristika ustvarjalnega duha znanega hrvat- skega pesnika.

Življenje mojega življenja. Splošni molitvenik. Sestavlja dr. P. Angeik Tominec, OFM. (Založil Ant. Štiligoić, trgovina s papirjem in devocij. Ljubljana Sv. Petra cesta 2. Drugi natis. Cena v platno vez. 12 Din., zlata obreza 16 Din., vatirano, zlata obreza Din 20, celuloid (umetna kost) 30 Din.) Priročen, okusno vezani molitvenik se je v kratkem času močno priljubil. Format je priročen, tisk jase, papir prvovrsten, vsebina bogata. Zlasti so pri- merne uvodne misli za prejemanje zakramentov. Povsem kratko, kakor nalašč za modernega človeka, ki se mu vedno mudi. Zelo so lepe tudi raznovrstne molitve, pridejane na koncu, tako n. pr. molitev za rojstni dan, molitev za prijatelje itd. Z. t. c. da je drobna stvirica v prvem natisu v nekaj tednih pošla, govori zanj. Tudi v hrvaščino bo preveden.

Jan Kabelik, češki literarni zgodovinar je 17. t. m. umrl v Pragi. Babil se je s Shakespearovimi dramami, kolikor so vplivale na češko literaturo, napisal dobre študije o moravskih pisateljih Kla- celu in Janu Helceletu ter zadnje čase posvetil svoj trud bibliografiji Jana Kollarja. Od Vrchlickega »Novih epičnih pesmi« je izšel te dni nemški prevod, ki ga je oskrbel Jožef Wein- berger, ki se je sploh posvetil prevajanju Vrchlic- kega in Svatopluka Čecha na nemščino. »Dobri vojak Svejk« se prevaja pravkar iz češčine na poljski jezik. Prevajalec je poljski knji- ževnik Hulka-Laskowski.

Turistika

NEVARNI JELENI V KRMI.

Opozorilo izletnikom in smučarjem. Pred krat- kim smo čitali v naših dnevnikih o napadu jelena na izletnike v Krmi. V zvezi s tem napadom nam poročajo iz turistovskih krogov, da utegnejo biti jeleni, ki so jih pred nekaj leti pripeljali iz Belja in ki do lanskega leta nikdar niso napadli turistov, letos opasni zlasti smučarjem in izletnikom, ki po- hajajo sami v dolino Krmo. S cepinom si turist še ve kako pomagati, s palico pa že ni več tako lahko. V nasprotju z vestmi, da so jeleni nevarni le v je- sen, pripominja pisec teh vrstic, da je bil napaden letos o Veliki noči od istega jelena kot g. Pavlin iz Jesenice. O Veliki noči smo se na smučeh vračali iz Staničeve kočice krmu v Mojstrano. Vreme je bilo prekrasno in ker se mi ni mudilo na vlak, kakor ostali tovarišem, sem je ustavil pri kraljevi- lovski koči in sem radi tega zaostal. Ze bolj proti večeru sem prišel torej sam do bajte ob poti, kjer lovci krmijo jelene. Pred bajto je stal »opasni« Cedo (tako so ga krmili menda lovci) z dvema košutama. Ne daleč nad bajto se je pasel drugi jelen. Ker sem

slišal, da je Cedo krotko živinče, ki je že večkrat spremljal turiste do Kredarice, sem stopil bližje, da se pošalim z njim. Cedo pa to pot odlovidno ni bil pri najboljši volji. Pihal je in mi je z dvignjeno glavno in grozečim pogledom ponosno prikorakal nasproti. Tako srepo me je gledal jelen, da sem po- zabil ponuditi mu, kar je še ostalo v nahrbtniku. Zaskrbelo me je in pripravljen sem smučski palici, da ga požinem v beg. To pa je bil kajpada račun brez krmarja. Po svoji živalski pameti me je imel za sovražnika. Palice se ni prav nič bal, marveč je upognil vrat in brusil svoje krepko rogovje ob sneg, pri tem pa je pihal in me gledal postrani tako sovražno, da mi je postalo pošteno vroče. Bil mi je preblizu, da bi ga mogel zapoditi s palico, kajti ako bi ga bil mahnil, bi se pognal v mene in me na- bodel na rogovje. Pomnil sem obe ostri konici palic pred jelenove oči, tako da bi se bil moral, ako bi bil hotel priti bližje, nabosti nanje. Pazil je na vsak moj gib in ko sem prestavil palici bolj proti levi, me je naskočil od desne.

Kar znoj me je obilil, ko sem opazil, da se bliža tudi drugi jelen. Zdal nisem smel več čakati. Pognal sem se v beg. Cedo pa za menoj. Pred prvo smreko sem se ustavil, odvrgetel nahrbtnik in se

oprostil smučci. Tako sem imel vsaj hrbet krit in mogel sem se hitro obračati, dasi sem stal 1 meter globoko snegu. To je tudi bila moja rešitev. Kajti žival je bila prekanjena kakor lisca. Ko sem obe konici držal v višini njegovega rogovja, to je bilo tedaj ob tleh, je žival Cedo s svojo v plitvi usnjeni obroči in odskočil, tako da sem moral obe palici izpustiti. Dobro, da sem imel takoj smučki pri rokah. Vsa način boja je bil zame mnogo bolj utrudljiv kakor za jena. Ko sem ga končno bolj iz obupa, radi pozne ure, kajti ta borba je trajala gotovo nad eno uro, s smučko vsekaj po gobcu, se je zakadil v mene tako silno, da sem ga moral pri- jeti za rogovje. Nekaj časa se je pustil tako držati in čakal, kaj bo. Ko pa je pričel zopet riti v mene, mi je dal priložnost, da se prepričam o njegovi

moči, bil je močnejši. Ruvala sva se in ves upehan sem v ugodnem trenutku odskočil v stran, tekel do prihodnje smreke in splezal na drevo. Tam sem prebil toliko časa, dokler se ni Cedo naveličal stra- žiti me pod drevesom. Drugemu jeleni bodi v čast povedano, da me ni napadel. Ta me je samo gledal s košutami vred. Ko sem odšel po dolini navzdol, me je Cedo podil do ograje, ki sem jo zmagoslavno zaprl za seboj. Mislim pa, da sem takrat postavil svoj smučarski rekord.

Dvorni nadlovec g. Rabič iz Mojstrane je is- javil, da vsakomur, ki gre skozi Krmo, rad dodeli sprenstvo. Jeleni pa naj le ostanejo v Krmi in se množijo v okras te doline in veselje onim turistom, ki imajo pri sebi — cepin, ali se znajo razkačenemu jelenu boljše postaviti v bran.

Sport

JUTRIŠNJE NOGOMETNE PRVENSTVENE TEKME.

Zaradi hazenske prvenstvene tekme Ilirija : Concordia in jahalne prireditve Kola jahačev, ki okupirata sportni prostor SK Ilirije, bo mogel iz- vesti LNP jutri le polovico napovedanih prven- stvenih tekem. Na prostoru Primorja igra na 10. uri 80 minut dopoldne Reka in Krakovo iz I. razreda, popoldne pa ob 14. uri rezervi Slovana in Hermes in ob 16. uri I. moštvi Slovana in Hermes.

Tekma Hermes : Slovan je odločilna za pla- cement na 3. mesto prvenstvene tabele. Jutrišnja tekme za to mesto sta prilično enako močna in gresta v srečanje z enakimi šansami. Ker je tretje mesto velike važnosti za obstoj enega obeh klub- ov v I. razredu v prihodnjem prvenstvenem letu, je pričakovati, da bosta oba kluba nastopila dobro pripravljena in v najmočnejši sestavi. Slovan je v tem pogledu pač nekoliko handikapiran, ker ima suspendiranega srednjega krilca Volkarja. V pred- tekni rezervnih moštvej se s precejšnjo gotovostjo računati z zmago Hermes.

Zanimiva utegne biti dopoldnaska tekma Reka : Krakovo. Krakovo je v prvenstvenem sre- čanju nepričakovano zmagnalo nad še ravnokar prvorazredno Slavijo s 3 : 0. Proti Reki, lanskemu prvaku II. razreda, bo moralo Krakovo pokazati, ali je bil njegov uspeh proti Slaviji realen. V primeru, da nadvlada tudi Reko, postane najres- nejši tekmelec za prvenstvo I. b razreda.

Gozdni tek zimsko-sportne sekcije S. K. Ilir-rije. Zimsko-sportna sekcija S. K. Ilirije razpisuje kondicijski gozdni tek, ki se vrši 4. novembra t. l. Startno lahko vsi verificirani in neverificirani smučarji klubov, ki so vključeni v J. Z. S. S. Tekme se v 500h kategorijah in sicer: na ca 10.000 m in na ca 5000 m dolgi progi. Proga vodi po šišenskem hribu in po bližnji okolici obronka Rožnika. Start je točno ob 10.30 na igrišču S. K. Ilirije in cilj isto tam. Prijave sprejema: Režek Boris, kavarna Ev-ropa, do 2. nov. — Tajnik.

PRED LETNIM ZBOROM J. N. Z.

V nedeljo 21. okt. se vrši v Zagrebu redni letni zbor J. N. Z. Posebno letos je v sportnih sre- diščih opažati izredno živahno razpravljanje, kako naj se uredi v bodoče tekmovalstvo za državno prvenstvo. Način dosedanjega tekmovalstva se je izka- zal kot nepraktičen, je zavzel preveč terminov. — Vseled dolgotrajnosti je zelo trpel obisk prireditelj. Tudi so bili stroški preveliki vsled oddaljenosti posameznih klubov. V bodoče bi se to še poslab- šalo, ker vstopa v to tekmovalstvo Skoplje, kjer se je osnovala nova podzveza. Za spremembo tekmo- valstva je bilo stavljenih več predlogov, vendar nam je najsimpatičnejši predlog Splita, za katerega se bodo zavzeli bralci tudi naši delegatje. Split pred- laga sledečo razdelitev: V zahodni coni naj bi tek- movali po dvojnem sistemu Zagreb I, Zagreb II, Sarajevo, Split in Ljubljana, v vzhodni pa Bel- grad I, Belgrad II, Skoplje, Osijek in Subotica. Igralo naj bi se tako, da bi bile prve igre odigrane v času od aprila do maja, druge pa od avgusta do septembra. S tem bi se izognili največji vročini, v kateri pade zanimanje za tekme. Končni prvak bi se dobil na ta način: Prvo in drugo plasirani klubi iz obeh con igrajo ponevno med seboj zopet po dvojnem sistemu, na ta način bi se dobila prva štiri mesta. Ta predlog je dalje podprt tudi s fi- nančnim predlogom, ki se v glavnem opira na zni- žanje stroškov. Glavno bo izposlovanje polovično vožnjo ali pa bo moral klub potovati v tretjem razredu brzega vlaka. Znižati dnevne igralceve od 150 na 100 Din in zmanjšati število potujočih od 17 na 15, ter dohodek uprave igrišč od 15 na 10% od bruto dohodkov. Na ta način bi se pristojilo n. pr. v slučaju tekme Zagreb-Split celih 10.000 Din in bi stroški po gornjem predlogu znašali naj- več 12 do 15 tisoč dinarjev. Toliko pa gotovo znaša inkaso v najslabšem slučaju. Dobiček oziroma ev. izguba naj bi se pa delila: 5% dobi podzveza in zveza, 95% pa tekmovalca kluba. Ta predlog nam še od vseh iznešenih najbolj ugaja in bo bržkone

edini v stanju izboljšati naše tekmovalstvo za državno prvenstvo, ki se nahaja v krizi.

Drugo vprašanje se bo bržkone sukalo okoli prenosa zveze iz Zagreba. Za ta predlog, že bo stavljen, se tudi našim delegatom ne bo ravno težko odločiti. Od Zagreba naš sport ni imel v zad- njih letih ničesar. Zagreb se ni niti najmanjše po- trudil, da bi z nami gojil stike potom rednih med- mestnih tekem in pa z gostovanji svojih renomir- nih moštvej, ki so vedno vzbujali med našim ob- činstvom veliko zanimanje. Ako naši delegatje do- be oziroma že imajo zagotovila v tej smeri od stra- ni opozicionalnih podvez, katere so Osijek, Sara- jevo, Split, Belgrad in Skoplje, naj se kar mirne duše odločijo za prenos iz Zagreba v Belgrad. Je sicer še več razlogov, ki govorijo za tako odločitev, vendar jih ne bomo navajali. Po vsem, kar smo navedli, je sklepati na izredno živahnost, ki bo imela za naš sport, upamo, ugodne posledice.

Zanima nas še dalje stališče J. N. Z., ki ga bo morala zavzeti k znanemu odloku prosvetnega mi- nistra, v katerem se zabranjuje središnjiškoli mla- dini sodelovanje v sportnih klubih. To vprašanje je več ali manj eksistenčnega pomena za večino naših klubov.

KOROSKA LAHKOATLETSKA PRVENSTVA.

Vršla so se preteklo nedeljo. Rezultati sicer ob mednarodnem merilu ne pomenijo nič, pa jih bomo vseeno deloma omenili, ker to nekateri tek- movalci tudi našemu občinstvu dobro znani. Ha- derer na primer si je priboril kar štiri prvenstva, Eschenauer, Egger in Leban po dve itd. Beremo slovensko ime Ribič, slovensko ime Vuković itd., seveda vse na — itšch.

Za 100 m je porabil Haderer 11.5 sek., za 200 m 24 sek., za 400 m 53.2, za 800 m Leban 2 : 11.3, za 1500 m Leban 4 : 34.2, za 5000 m Suffitt 18 : 06, 4 x 100 m je tekla vrsta KAC v 47.6! Bankovca je pa tekla 100 m 14.5. Eschenauer je pognal kroglo samo 11.27 m daleč, kopje Ha- derer komaj 40.07 m, diskos Eschenauer je 31.24 m. V višino je skočil Egger 1.7 m, na daljavo pa isti 6.4 m. Ko bodo naši atleti brali te številke, si bodo meli roke, bodo veseli in bodo rekli: Sol-amen miseris...

Ljubljansko gledališče

Drama:

Začetek ob 20.

Sobota, 20. okt.: Zaprti. (V opernem gledališču proslava gospe Avguste Danilove.)
21. oktobra, nedelja: Ob 20. uri zvečer »KROG S KREDO«. Izven.
22. oktobra, ponedeljek: »FANNY, TETE, STRICI LTD.« Red D.

Opera:

Začetek ob pol 20.

Sobota, 20. okt.: STVAR MAKROPULOS (ob 20. uri. Proslava 40 letnice umetniškega delova- nja gospe Avguste Danilove. Izven.
21. oktobra, nedelja ob pol 20. uri »BOCCACCIO«, opereta. Izven.
22. oktobra, ponedeljek: Zaprti.

Mariborsko gledališče

Sobota, 20. oktobra ob 20. uri: »GEJŠA«, ab. A. Kuponi.
Nedelja, 21. oktobra ob 20. uri: »OGNJENIK«. Zni- žane dramske cene.

Prireditve in društvene vesti

»Ljubljana« ima danes zvečer ob 7. vajo za ženski, ob 8. pa za moški zbor. — Pevovodja.

Strokovno društvo javnih nameštencev in vpo- kojencev kraljevine SHS v Ljubljani ima drevi ob 8. v konzumni kleti na Kongresnem trgu št. 2, svojo redno sejo.

Orlovski odsek v Tremernih priredi v nedeljo 21. oktobra ob pol treh popoldne šaloigro »Babi- lon«, to je petdejanka s petjem. Vabljeni!

Vsévodol Ivánov:

Povratek Buddhe

(Povest.)

13

V. poglavje.

Kovina, katera razširja mir in diši po miru.

Konfucij je govoril na reko: vse kar odhaja, — ji je podobno, saj se ni ustavilo ne podnevu in ne ponoči. (Lunj-Juj IX, 16.)
Debeli zvon ni nikoli doneč. Za- mašeno uho — nikoli ne sliši. (Juanj-Mej.)

Dogodki, ki so popisani v tem poglavju, se bi morali pričeti tako: v temi, zimi in vetru drevi te- pluška naprej. Gigen maha ježno s sekiro in seka zaboj. Sekira (kakor sem že pisal) je skrhana: letijo dišeče, razcefrane treske. Nizek človeček s sivo bradico nekoliko poševnih ramen se prisiljeno krotko smehlja in meče treske v peč. Zenska in Šurka sta plaha: straši ju zlato telo razgaljenega Buddhe. Stopil je iz smrekovih desk in s smehljajem lotosa poz- zdravlja, veter in sneg.

Toda to poglavje se ne prične tako, temveč s sle- dečim:

Vitalij Vitaljevič občuti nenadoma v notranjosti komolcev lahko potenje, kot da bi se napolnile nje- gove zsesane kosti z vodo, toplo kakor mleko izpod krave. Ali pa je okus mleka izpod krave še prej nego ta občutek. Nejasno se spominja. Potenje gre nekam naprej v žile (zelo težko je ugotoviti — kam), nenadoma ga prešine ostro trganje, želodec se mu

zavrti in pretresa celo telo. Popolnoma je prepričan, da je Dava-Dorči, ki se zdaj nahaja za hrbtom Buddhe, tam skupaj z žensko maslo in kruh. Hrano mu je prinesel Šurka, Mongol, ki je utekel, kakor odkupnino za svoj beg. Oh, Dava-Dorči, je hlastno, in kosov niti ne prežvekuje, medtem ko se uči Vi- talij Vitaljevič od letošnje pomladi hrano prežveko- vati čim počasneje. (Zobe je treba bolj stisniti — takrat se dolgo drži okus hrane neba in dlesen.)

»Ali ne mislite danes poiskati hrane, Dava-Dorči?«

»Da, da... že grem!«

Sit je, nikamor se njemu ne mudi. Toda profes- sorju na ljubo hiti in si niti ne obveže z utiračo vratu. Stvar je jasna — kaj bi še profesor dvomil? — Po- vohal je utiračo in je toplo dišala po rženem kruhu. Profesor se namuzne in zagrozi ženski s prstom.

»Goljufa, goljufa!... Starčka goljufati... lač- nega starčka!...«

Zenska se zvito namuzne in drgne z dlanjo po ustnih, ki so krvavo rdeče in debela. Če se človek dobro hrani, ali bo imel blede ustnice? Ona se menda baha. Dava-Dorči pa se pritožuje o pomanjkanju hrane!

Vitalij Vitaljevič se torej mora rešiti sam. Z roko drži rob vojaškega plašča (svoj površnik je že davno zamenjal za vojaški plašč. Površnike zdaj vsi opu- ščajo: vsa Rusija nosi vojaške plašče — naprej drevi in se bojuje) in naglo stopica med Buddho, železno pečjo in svežnji mokre slame. Zenska sedi ob vznožju burhana, njene oči so zaprte, njen obraz je vzdoben luni.

»V prejšnjih časih, če bi hotel jesti... bi si lahko

kupil.« Pogosto govori v Dava-Dorčijem, kaj vse je bilo mogoče prej kupiti.

In vendar ga Dava-Dorči goljufa. Sam sebi se smili in joka. Lačen je, bos in osamljen.

Zdaj se povrne k Buddhi. Mnenja je, da je že davno mislil na dejanje, katero bo zdaj izvršil. To se je pričelo že v palači grofov Stroganovih, ko je prvič zagledal Buddho. Ali ne, že takrat, ko je pomival Da- va-Dorči njegovo posodo in pripovedoval legendo. »Dava-Dorči je bedast in za hrano razpusti svoje ljudi, sit je in ne more misliti na kip.«

Okoli Buddhe pleše, skače, se spotika in se po- stavlja bogve zakaj na eno nogo. Nohti mu odpadajo in se trgajo — zopno mehki so. Zlata žica pa je tesno vdrela v trdo med in nima konca, katerega bi lahko prijel in potegnil. Pa zapre vrata na zapah ka- kor ponoči in prižge brlečo svetilko, ki močno diši po petroleju. Z gigenovim nožem razbrska konec žice in vleče. Žica je pritrjena v zarezi z drobnimi mede- nimi žeblički, ki jih reže, in zlato leti kakor droben prah.

Njegove dlani so vlažne, žica mu vedno zdrči — pa si ovije roko z gigenovo utiračo. Na žensko je pozabil, — ta pa zahrešči nenadoma v kotu. Profesor se obrne, vidi neprimerno velika usta in umazani kos pestre obleke na ostrih kolenih. Zagrozil ji z nožem, dotakne se z roko, zavito v utiračo, njenih ust in skoči zopet k Buddhi. Njena usta je prav tako težko prijeti z utiračo kakor žico. Zenska obmolkne, — ker v teku celega življenja se je naučila, da je razumela povelja.

1 Posledica dolgega stradanja.

LJUBJANSKA KNJIZNICA iz založništva Jugoslovanske knjižarne v Ljubljani: 23 zvezki: A. Sheehan, Nohing. Povest trkega dekleta. 24 Din. vez 32 Din. — 24 zvezki: A. Marby, Hanka. Lubiško-srbska povest. 22 Din. vez 30 Din. — 25 zvezki: Hagard, Rei cesarja Montezuma. 82 Din. vez 42 Din. — 26 zvezki: Hagard, Rei cesarja Montezuma. 82 Din. vez 42 Din. — 27 zvezki: Pregeš, Otročji svet. 24 Din. vez 32 Din.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par ali prostor drobne vrstice 150 Din. Najmanjši znesek 5 Din. Oglasi nad 9 vrstic se računajo višje. Za oglaševanje strogo trgovskega in reklamnega značaja vsaka vrstica 2 Din. Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 2 Din. Vsak oglas treba plačati pri naročilu. Na pismena vprašanja odgovarjamo le, če je priložena znamka. Ček. račun Ljubljana 10.349. Tel. št. 23-28

Službo dobe

Elektromonterja

popolnoma samostojnega za visoko in nizko napetost, z dobrimi spravevali - se sprejme takoj. Ponudbe s prepisi spraveval na upravo pod: »Zvest elektromonter« št. 10.110

Kuhinjska dekla

(pomivalke), se išče. - Vpraša se Hotel Strukelj.

Učenka

sprejme trgovina z mešanim blagom na deželi. Pogoji: dobra računarica, veselje do gospodinjstva, dela in otrok. Ponudbe na upravo Slov. pod »Vestna« št. 10.192.

Dekle

lepega obnašanja, poštenih krščanskih starih, dobi službo za vsa hišna opravila pri očetih štiri odraslih članov. - Ponudbe pod »Služba Ljubljana« 10.199 na upravo.

Prodajalka

mešane stroke z dežele, zmožna voditi podružnico, se sprejme. Vajene gostilne in gospodinjstva in nekoliko šivanja, imajo prednost. - Takojšnje ponudbe pod »MLAJSKA MOČ« na upravo »Slovenca« pod št. 10.205.

Pomočnika in vajenca sprejem takoj. - Jožef Krušič, čevljar, Slape 31, p. D. M. Polje.

Službe iščejo

Mladenka

z meščansko šolo, enoletnim trg. tečajem, izučena trgovine z mešanim blagom, išče primerne službe. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Prigna« št. 10.135.

Strojni tehnik

išče primer. službo. Kraj ne igra vloge. - Ponudbe upr. Slov. pod 13-10.203.

Službe išče

oseba, izurjena kuhe, šivanja in vajena otrok, za takoj. - Naslov v upravi Slovenca pod št. 10.194.

Pouk

Metoda Berlitz

Pouk francoščine, angleščine, italijanščine, nemščine itd. po profesorjih dotičnih dežel. Vsak profesor poučuje edinole v svoji materni jeziku. - Prijave samo: Kralja Petra trg 8/L, Ljubljana.

Zasluzek

2 agilna Dalmatince s strokovno izobrazbo in dolgoletno prakso prevzema razna zastopstva in komisije. Razpolagata z dobrim kapitalom. Ponudbe na upravo lista pod »Zastopstvo za Dalmacijo« št. 10.225.

Stanovanja

Meblirana soba

se odda solidnemu gospodu. - Naslov v upravi Slovenca v Mariboru.

Stanovanje

dveh do treh sob iščem za takoj ali pozneje. - Ponudbe na upravo Slov. pod »Stavbenik 10.202«.

Soba

mirna in snažna, se išče. Ponudbe na upravo Slov. pod »Profesor« 10.198.

Vnajem

Lokali

za pisarne, trgovino, obrtno delavnico, zobozdravniški atelje ali slično oddajam v prizemlju sredi trga Litija. Ing. P. Kobler, Litija.

Tudi danes

posluje inseratni oddelek »Slovenca« v svojem paviljonu poleg »Uniona« kot običajno, t. j. od 8. do 12. in od 2. do 6.

Telefon 30-30

Lokal

nasproti križevniške cerkve, oddam. Vinotoč izključen. Poizve se: Valvazorjev trg 7/II., levo.

Lokal

išče društvo v sredini mesta in to eno večjo ali dve večji srednji sobi. - Ponudbe prosimo upravi Slovenca v Mariboru pod šifro »J. S. Z.«

Kupimo

KUPUJEMO zlato, srebro, platin in plačamo 1 srebrno krono Din 3.50, 2 srebrni kroni Din 7.00, 5 srebrni kroni Din 17.50, prevzamemo tudi vse druge kovine in plačamo najbolje. - Tovarna za ločenje dragih kovin, Sp. šiška, Sv. Jerneja c. 8

Kupim psico

Doberman, čistokrvno, do 1 leta staro. - Ponudbe s ceno in popisom na upravo »Slovenca« pod: »Doberman« 10.195.

Prodamo

Kislo zelje

3 do 4000 kg. na stroj ribano, naprodaj. Cena po dogovoru. - Poizve se v Dravljah 51, št. Vid n. Li.

Pianino

dobro ohranjen, ugodno prodam. Naslov v upravi Slovenca pod št. 10.221.

Puhasto perje

kg 38 Din. razposiljam po povzetju najmanj 5 kg izkoristite priliko. dokler zaloga traja Imam tudi beli puh kg 300 Din L. Brozović, kem čistilna perja, Zagreb, Hlica 82

Obrt

Volna in bombaž za strojno pletenje in ročna dela dobite po najnižjih cenah pri PRELOGU, LJUBLJANA Stari trg 12 - Zidovska 4.

Novo življenje

v gostilni pod »Skalco«, Mestni trg. Dobra domača kuhinja! Vedno sveže delikatese! Vsako soboto in nedeljo domače klobase! Sprejemajo se abonenti na dobro domačo hrano. Obed in večerja 12 Din. Točijo se pristna štajerska, dolenska in dalmatinska vina. Vsak dan godba! V sobotah in nedeljah salonski koncerti! Točna postrežba! Nizke cene!

Razno

STANKO ČESNOVAR STROJNIK
DORICA ČESNOVAR ROJ. VOJK
POROČENA
22. 10. 1928
CERKLJE OB KRKI
RAKA

Kašo, ješprenj, ajdovo moko vedno svež oddaja na debelo veletrgovina
A. VOLK, LJUBLJANA
Resljeva cesta 24.

placuje najvišje
M. GERŠAK & CO.
Ljubljana, Prečna ulica 4 (poleg mestne ljudske kopeli). - Telefon 2329

Otomane

v različnih vzorcih, po 550, 600 in 680 Din. otomanska pregrinjala, modroce itd kupite najbolje. - Rudolf SEVER tapetništvo, Marijin trg 2

Pazite na obleke

ker si veliko veliko lahko prihranite, če lo daste čistit in barvati v kemično pralnico, kjer je cena najnižja in najbolj solidna postrežba.

Anton Boc

Ljubljana
Selenburgova ulica 4.
Tovarna: VIC-GLINCE

Najcenejše in najuspešnejše krmilo za prašiče in konje je zdrava, nova

koruza v storžih

Dobi se po zelo nizki ceni pri tvrdki

A. VOLK, Ljubljana,
Resljeva cesta 24.
Zahtevajte ponudbe.

Ogromen prihranek izdatkov

za vsakovrstno blago, za moške in ženske obleke, za razno perilo, kamgarne, suknjo, blago za ženske plašče, raznovrstne parhete za obleke in perilo.

Sezijska razprodaja

Kamgarni za moške obleke od 110 Din, razno suknjo za moške obleke od 40 Din, za ženske plašče od 60 Din, volneno blago za ženske obleke, dvojna širina, od 34 Din, različni kambriki od 10 Din, vsakovrstni parhete od 9 Din naprej. Suknena obleka 3-20 m blaga z vso dobro podlogo samo 230 Din

Vse navedeno se dobi samo v manufakturni trgovini

Ivan Kos, Ljubljana

Sv. Petra cesta št. 23

Ne zamudite ugodne prilike! Oglejte si blago!

Vulcania

največja, najhitrejša in najbolj luksuzna motorna ladja COSULICH LINE dvojčna motorna ladja »Saturnije«

Prva vožnja v

New-York

iz Trsta 19. decembra

iz Neapola 21. decembra

Pojasnila: SIMON KMETEC, LJUBLJANA
Miklošičeva cesta 13.

3 dobre zidarje

za notranje delo sprejme takoj
ELEKTRARNA VINKO MAJDIČ, KRANJ

SALDA-KONTE
ŠTRACE - JOURNALE
SOLSKO ZVEZKE - MAPE
ODJEMALNE KNJIZICE
RISALNE BLOKE
ITD.

NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH
KNJIGOVEZNICA
K. T. D.
V LJUBLJANI
KOPITARJEVA ULICA 6
II. NADSTROPJE

Sadije v gospodinjstvu.

Konzerviranje sadija in zelenadi.
Spisal M. Humek. Cena Din 24.-.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Zakaj rabi napredni radio-amater Tungstram Barium cevi?

Ker so te cevi z ozirom na današnje stanje znanosti in tehnike najpopolnejše in najtrpežnejše!

Kako se prepričate o tem, da so Tungstram Barium cevi

za Vaš aparat najboljše?

Prinesite aparat k eni izmed podpisanih tvrdk. Če bi bilo to združeno s težkočami, pošljite radio-trgovini stikalno skalo svojega aparata ali pa pišite, za kakšen namen želite uporabljati cevi.

Tungstram Barium cevi Vas presenetijo s tako močnim in čistim tonom, kot si boljše niste mogli predstavljati.

FRANC BAR, LJUBLJANA, Mestni trg 5
RADIO LJUBLJANA, Miklošičeva cesta 5
RADIO VAL, LJUBLJANA, Kongresni trg 3
SLAVO KOLAR, LJUBLJANA, Dunajska cesta 22
A. VERBAJS, LJUBLJANA, Gosposvetska cesta 13
IVAN BOGATAJ, LJUBLJANA, Kongresni trg 19
KAROL FLORJANČIČ, CELJE, Cankarjeva cesta 2
JOSIP WIPPLINGER, MARIBOR, Jurčičeva ulica 6
RADIO STARKEL, MARIBOR, Trg Svobode 6
JOSIP OGRIZEK, NOVOMESTO
JAKOB KLENOVŠEK, TRBOVLJE

Oglejte si

najnovejšo veliko izbiro klobukov po znano nizki ceni v modnem salonu

Stuchly - Maške

Ljubljana, Židovska ulica 3
Popravila točno in ceno.

V svrhu razširjenja

večjega podjetja v Ljubljani se sprejme družabnik ali družabnica s kapitalom 80 do 100.000 dinarjev. - Ponudbe je poslati na upravo »Slovenca« pod šifro »Sigurna eksistenca« št. 10.174.

Zinka lžanc

kontoristinja

V neizmerni žalosti naznanjamo pretržno vesti, da je naša srčno ljubljena hčerka, sestra, teta in svakinja, gdna

dne 19. oktobra po dolgem trpljenju, previdena s tolažili svete vere, mirno v Gospodu zaspala. - Pogreb nepozabne pokojnice bo v nedeljo 21. okt. t. l. ob 4. uri pop. od doma žalosti, Zabelek 3, na pokopališču k Sv. Križu. Ljubljana, dne 19. oktobra 1928.

Žalujoči ostali.

Pridobivajte novih naročnikov!

VACLAV SCHRAMM

LASTNA IZDELOVALNICA GODBENIH INSTRUMENTOV

Specialna trgovina za godala vseh vrst in godalnih potrebščin, strun itd.

Popravila vseh vrst godal se izvršujejo točno strogo strokovnjaško in poceni

SPECIJALIST ZA MEDENA GODBENA GLASBILA
lastna izdelovalnica CELJE, KRALJA PETRA CESTA 14

Inserirajte v »Slovenca«!

GRAMOFON

Pridite in oglejte si mojo, novo urejeno specialno trgovino z najnovejšimi aparati in velikansko zalogo prvovrstnih

gramofonskih plošč

Od najboljšega najboljšega

Nadomestne dele. - Najfinije igle. - Delavnica za popravila.

A. RASBERGER, LJUBLJANA

Trgovina se nahaja na najlepši točki mesta, v neposredni bližini glavnega kolodvora.

Miklošičeva cesta št. 32

v pač Pokojniškega zavoda

O ozorilo. Vse plošče, katere reproducira ljubljanska radio-postaja, dobite v moji trgovini popolnoma nove, še ne igrane.